

Brassói Lapok

XL. évfolyam
236 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Hétlő

1934. évi október 15

ELŐFIZETESI ARAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Őszi kérdés

Irta: Zsolt Béla

A polgár, ha kirándulásra készül, a meteorológiai jelentésnek csak epigrammikus rövidségű jóslatára figyel: nem érdekli, hogy milyen kozmikus zavargásból kerekedett a derűs vasárnap, amikor hazafias és szerelmes fiatalok enyelgésével verte fel az erdőt és milyen légköri viadatok előzték meg, hogy most kénytelenül otthon rekedt a lakásában, ahol az esős ablak és a hideg kályha közötti térféreg, csakugyan menthetetlenül érzi magát. Nem azért, mert világviság van, mert a szociológusok, közgazdászok, sőt egy magyar úr is azt gyanítja, hogy a fennálló társadalmi termelési és erkölcsi rend lejtőre jutott. Ő csak a négy falat látja, a négy fal hejül, a négy fal mondott világot, életet veszi tudomásul, ahogy a meteorológiai jelentésből is csak a végső szentenciát. Nem érdekli, nem engedheti meg magának a fényűzést, hogy érdekelje a bonyolult oksorozat, amely a négy fal közé szorult, végeredményében kicsinyes összeomláshoz vezetett. Ő csak annyit tud, hogy munkája, kenyeré, pénze, életűztőne, életkedve megfogyatkozott és olyan gondok élőkönnek rajta amilyeneket nem lehet legyőzni a régi fegyverekkel: türelemmel, szorgalommal, óvatossággal, vagy a józan kockázatok vállalásával. Ősz van, ruha kell télire, szén, fa, liszt, adó és az adó után fizetendő adó, csupa krajcáros, kicsinyes magánügy. Különben is, ő a polgár, őt nacionalizmusra buzdították és a nemzetköziség megvetésére. Ő a polgár, aki büszkén vallja, hogy az individuális termelési rendben él s hogy legnagyobb ereje, privilégiuma az egyéni iniciativa. Átlatva ezzel a pátosszal és eszmekörrel, most szembekerült egy világhelyzettel, amelyben a nemzeti sors a nemzetközi sors játéka és az egyéni sors a közösségé s az egyéni kezdeményezés olyan tragikomikus, mintha valaki a vállával akarná megakasztani a Mont Blanc hegyomlását. Csoda ha most máról-holnapra nevelése, beidegzettsége, erkölcsi megtagadásával nem tud nagyvonalúvá lenni, nem tud hirtelen nagy dimenziókban gondolkodni s Európáért és a kapitalizmusért aggódni, a kifizetetlen lakása és a veszélyben forgó havi fizetése helyett?

A tömegek nem élnek át a történelmi idők: — France mondja, hogy az emberiség már félszázadon át javában benne él valamiben, mikor még mindig nem veszi észre, hogy benne él. S ha hacsak a tömegekből hiányoznának az érzékenysége a valóság konstatálásához: sokkal nagyobb veszedelem, hogy azokból is hiányzik, akik hatalmi, morális és szellemi eszközökkel a tömegek szervezeteit az államot, a társadalmat és a termelés technikáját irányítják.

1934. Ősz. Az egész civilizált világ gazdasági biztonságát megrendülte. Kiderült, hogy nincs árfa, fegyver, csatorna, amely izolálni tudná a kultur-világháborút, gyűlölködő béken, nyelveken, hősmundákon, fajokon és felekezeten túl is, elválaszthatatlanul összefüggő részei az egészről az egészre vonatkozó, kikerülhetetlenül érvényesülő vastörvényektől. Az egyetemes pénzügyi katasztrófa a gazdasági és szociális bomlás mindenütt azonos jelenségei e pusztító negatívumok iszonyúan meggyőző erővel bizonyítják, hogy mindenki mindenkivel összetartozik: ahogy az osztrák császári jellege mondta: Indivisibilitas et inseparabilitas. Oszthatatlanul és elkülöníthetetlenül. A nemzetek, ha régebben szövetségeket kötöttek egymással, patétikusan hangsúlyozták közös dicső múltjukat és népi erényeink hasonlatosságát — ezek az azonságok azonban nem akadályozták meg őket abban, hogy máról-holnapra háborúban lekasabolják egymást. De most talán biztosabb, stabilabb alap állnak azok a nemzetek szövetekezéséhez: a közös dicső múlt, a közös erőnek helye a közös dicső jelen s a közös, már-már halálos nyavalyák!

A gazdasági válság még eszkomptálta az egységes Európát, már nem respektálja a leg-

Eltemették Barthou-t

Lausanne-ból indult ki a marseillei merénylet és négy társa

Hazaérkezett Belgrádba Jugoszlávia új királya

Belgrád, október 14.

Jugoszlávia új királya, a 11 éves II. Péter, szombat délelőtt édesanyjával, Marioara özvegy királynéval és Mária román anyakirálynéval együtt megérkezett Belgrádba. Kisérétében voltak még Habsburg Antal és Ileana hercegnő, valamint Arzén herceg és Helén szerb hercegnő.

Belgrád polgármestere kiáltványban hívta fel a lakosságot, hogy „büszke arccal” fogadja II. Pétert s mutassa meg, hogy a jugoszláv nemzetet a fájdalom csak egységesebbé teszi abban az étha-

ma, d. gyászkaraszalagos tábornoki egyenruhájában végigszemlélte a díszszezadot, amelyet Zsifkovics tábornok, a diktatórikus kormány első miniszterelnöke vezényelt.

A fogadtatás után a királvi család a dedinjei palotába ment a főváros lakosságának süri sorfala között. A bevonuló II. Pétert a lakosság lelkes zsívó-kiáltásokkal üdvözölte.

A jugoszláv Semmitőszék döntött a régensek címét illetően. Kimondta, hogy Pál herceg régenshercegnek, a kormány-

MEGHALT A KIRALY! — ÉLJEN A KIRALY!

Sándor és Barthou — II. Péter, az új szerb király

tározásában, hogy a nagy halott művét fenntartsák.

A királyi vonat 8 óra 55 perckor robogott be a pályaudvarra, ahol a régensnő, a diplomáciai testület és a kormánytagjai fogadták az új királyt és édesanyját.

II. Péter sirva ölelkezett össze két otthonlétő öccsével és Pál régensherceggel,

jobban védett határokat sem, már olyan szabadon jár-kezik, mint ha Páneurópa csakugyan megvalósult volna — de a politika és a pénz még érintetlen urai ma sem hajlandók konstatálni ezt a visszacsinálhatatlan valóságot. Még mindig túlnyomórészt azoké a döntő szó, akiknek a világ az országhatárnál, vagy az osztályérvéknél, vagy az arannyal telt pénzcsészékénél falánál végződik.

Politikusok, tőkészek helyzeti energiájuk segítségével ma is makacsul ragaszkodnak a régóta időseztelen hatalmi formákhoz, amelyeknek az élő valóságra erőszakolása csakugyan egyre menthetlenebbé teszi az emberiség ügyét. Nacionalista politika, nemzeti presztizspolitikai: amikor a nagy fiaskó miatt

zótanács másik két tagja pedig régens ur-nak szólítandó és címzendő.

Pál régensherceg nyilatkozatot adott a Daily Mail munkatársának s többek között ezeket mondotta:

— Ijesztő feladat hárult rám, de be kell töltenem annnyal is inkább, mert évck hosszú során át bizalmasa voltam Sándor királynak. Az ő műve annyira megalapo-

az európai kultürember presztizse már-már a vadak előtt is veszélyben forog. Aranydiktatura, kamatdiktatura, a termelés tervszervezése és a munkaerő kamatoztatása helyett — amikor a fél világ lerongyolódott és éhes, amikor tehát soha nem hallott szükségletek támadtak!

Európa tragédiája, hogy csak politikuskai és pénzemberei akadnak s nem történelmi formátumu vezetői és gazdasági korszakalkotói. A politikuskai és a pénzember is napi jelenség: az egyik a ravaszul kialakított konstellációtól a másik a kurzustól teszi függővé, hogy mit és hogyan cselekedjék.

S e pillanatig csak ők cselekedhetnek.

A polgár, akit az őszi szobában hagyunk,

zott, hogy fenn kell maradnia. S ha újra emberáldozatokba kerülne is, akkor is folytatnunk kell az ő művét.

Végül leszögezte a régensherceg, hogy Jugoszláviában teljes a nyugalom.

BUDAPESTI SAJTÓTILTAKOZÁS
A MAGYARELLENES
GYANUSÍTÁSOKKAL SZEMBEN

Mint hogy a francia és cseh sajtóban egyre több gyanúsítás bukkan fel a marseillei merénylettel kapcsolatban Magyarországi irányában, a budapesti lapok most már foglalkozni kezdenek ezekkel a vádakkal. Szombati számában Az Est keményhangu vezércikkben vág vissza, a melynek „Konok rágalom” a címe.

„A marseillei dráma, — írja a lap —, amely a világot fájdalommal és részvétellel tölti el egyes külföldi lapokban olyan visszhangot ver, amely se nem emberi, se nem természetes. Akadnak olyanok, akik magyarellenés gyanúsítások hangoztatásával a maguk kis politikai peccsenyijét akarják megsütni, amikor azt írják, hogy a merényletet magyarországi támogatással hajtották végre. Ezt a pertinaxi koholmányt brutálisan kell visszautasítanunk. E gyanúsítások mögé akar megbujni a francia rendőrség és cseh sajtó. A cseh hazugságyár, amely a Stavisky-ügyben is magyar szálakat akart keresni, ismét munkába lépett. Igaz, hogy Magyarország területén is vannak horvát menekültek, akiket — amíg nem élnek vissza a vendégjoggal — szívesen megtűrünk, éppugy, mint Európa minden más kulturállama. De ha statisztikai felvételeket csinálunk, kiderül, hogy Franciaországban sokkal több a horvát emigráns. Ott él többek között Radics fia. És ott él a szerb emigráció vezére, Pribicevics Szvetozár, aki francia nyelven, francia nyomdákban adta ki Sándor király ellen szóló támadásait. Ami pedig a cseheket illeti, a nyomozásnak eddig egyik fontos pozitívuma az, hogy a merényletők csehszlovák utlevéllel utaztak be Franciaországba. Ezzel szemben a jugoszláv sajtóban eddig egyetlen sor sem jelent meg ilyen felháborító gyanúsításokkal. A szerbek gyanúsítanak, de nem hazudoznak!”

Frank Ivo volt horvát képviselő, a magyarországi horvát emigráció vezére, nyi-

kicsinyes gondjai és a nomádság, az inség és a hideg lefelé forduló veszedelmei között is megmaradt polgárnak, tehát nemzeti érzésének és az individuális társadalmi rend törhetetlen hívének. Nem az ő feladata, hogy a tegnapi nemes és nagyszerű eszmények helyett újakat korszerűeket kitaláljon és nem rajta mulik, hogy az új igazságok késnek. De bizonyos, hogy az emberiség csakugyan menthetetlenül válik, ha a nemzetek tovább sárcolják és morzsolják egymást, ha a nemzetet megtestesítő állam elviselhetetlen áldozatok kicsikarásával tovább sorvasztja polgárai erejét, ha az individuális társadalmi rend olyan szélsőségesen respektálja az egész szabadságát, hogy magára hagyja, a sorsára bízva.

Tessék kívágni és eltenni!

7. sz. SZELVÉNY

a B. L. októberi
regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 db októberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 október havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszolgáltathatók Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Szt. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10). Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknél nem kell a szelvényeket gyűjteni, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

latkozott s erélyesen visszautasította a francia és cseh lapoknak azt a gyanúsítását, mintha a marseillei merénylet előkészítésében a magyarországi horvát menekültek keze benne volna.

ÖT ÖSSZEESKÜVŐ TORT SÁNDOR KIRÁLY ÉLETÉRE

A svájci határ mentén levő Thonon állomáson elfogott és az annemassei rendőrségen vallott Benes és Novák álnévű egyének kiletét, valamint a marseillei merénylet előkészítésében való bűnrészségét most már jórészt sikerült tisztázni. Kihallgatásuk további során kiderült, hogy egy balkáni forradalmi szervezet tagjai, amelynek székhelye Lausanne-ban volt.

Benes után Novák is bevallotta nevét és személyazonosságát. Eszerint valójában Pospisil Zvonimirnek hívják és 1904-ben született a horvátországi Eukovina kerületben. Elmondotta, hogy egy szerbbarát lap főszerkesztőjének a meggyilkolása miatt a belgrádi államvédelmi bíróság távollétében halálra ítélte.

E tette elkövetése után előbb Ausztriába menekült, majd Magyarországra ment át, ahonnan Münchenbe, később pedig Zürichbe utazott. Zürichben találkozott Kalemannel s vele és három más egyén-

MARIOARA,

az özvegy királyné

nel együtt Lausanneba, majd nemrégiben Párisba mentek. A francia fővárosból Kalemán és egy Silny nevű ember tovább utaztak Marseillebe, míg ő, Benes és egy Willinger nevű személy, az ötödik, Párisban maradtak.

Willingert a francia rendőrség szintén elfogta, éppen amikor Calaisba hajóra akart szállni. Novák-Pospisil vallomása szerint Willinger a Magyarországon székelő horvát függetlenségi párt megbízottja. Egyébként azt is beismerte Novák-Pospisil, hogy Párisban egymás között felosztották a szerepeket.

Ha a merénylet Marseilleben nem sikerült volna, úgy Sándor király vonata ellen két helyen is bombamerényletet kíséreltek volna meg s ha ez is eredménytelen, akkor Párisban törték volna életére.

Kijelentette továbbá, hogy ha főnökei öt jelölték volna ki Sándor király megölésére, egy pillanatig sem habozott volna és vállalt kötelezettségére való tekintettel feláldozta volna magát az ügynek.

Folytatták Benes-Rajtics vallatását is. Itt meg kell jegyeznünk, hogy a francia rendőrség nyilván kapkodásában és abban az igyekezetében, hogy felelősségtől lehetőleg mentesítse magát, a sajtónak adott jelentéseiben folyton különféle képpen közli az összeesküvők neveit, sőt sürdön ellentétbe kerül önmagával. Így például a francia rendőrség egyik előbbi közleménye szerint Novák és Benes azt

vallották Annemasse-ban, hogy egy Pavelics nevű szerb terrorista szervezetnek a tagjai. Ezzel szemben az újabb jelentések ehelyett a Pavelics nevet adják. Pavelics tudvalevőleg nem más, mint a horvát függetlenségi mozgalom vezetője. Benes állítólag kijelentette, hogy Pavelics titkos szervezetéhez tartozott s ez a szervezet készítette elő az összeesküvést. Állítólag Pavelics dr. irásbeli utasításokat vitt Párisba Kalemánéknak. Az Excelsior — állítólag beavatott helyről — úgy értesül, hogy Pavelics tényleg Párisban van és rövidesen ki is hallgatják a merénylettel összefüggésben. A „Jobban értesült” Petit Parisien szerint viszont Pavelics Olaszországban tartózkodik.

Zavar az összeesküvők személye körül

Az összeesküvők személyét illetően tehát még mindig sok a zavar. Annyi azonban az annemassei vallatásból már kivilágolt, hogy Kalemánnak Suck volt, Nováknak Pospisil, Benesnek pedig Rajtics, Rajcsics, vagy Razsics az igazi neve.

Benes-Rajtics 1905 január 12-én született a horvátországi Koledinetz helységben. Nős és egy 12 éves gyermeke van,

állítólagos Krámerrel és Malnyval, akik Benes és Novák is lehettek, valóban 48 órát töltött az Aix en Provence-beli szállodában. Hátra van azonban még annak tisztázása, hogy Kalemán-Sucknak milyen kapcsolata volt azzal az asszonnyal, ki Vjudroch Mária néven ugyanott szállt meg nagy utatáskával. A feltevés szerint ugyanis ezekben a táskákban voltak a merényletekhez szükséges lő-

A RÉGENSEK

Dr. Stankovics

Pál herceg

aki anyjával most is Horvátországban él. Jól beszél portugál nyelven is, mert négy esztendőlt élt Braziliában.

A hamis cseh utlevelet Benes Párisban kapta egy Sarbaut nevű embertől, aki ki francia léte jól beszél szerbül és horvátul. Novák-Pospisilnek a hamis utlevelet egy Petit Hans nevű egyén adta még Zürichben. A rendőrség kétségtelesen megállapította, hogy Benes-Rajtics Párisban együtt lakott Kalemán-Suckkal. Megállapították azt is, hogy Kalemán-Suck, a marseillei merénylet, egy

szerek.

Az öt összeesküvő Lausanne-ban is hamis neveken szállt meg egy hotelben szeptember 28-án. Kalemán és Benes Brünnt jelölték meg állandó lakhelyüként, a többi három meg Budapestet. A szállást a még titokzatos, állítólagos Willinger, az ötödik vette ki számukra.

A Daily Herald Annemasseba kiutazott párisi tudósítójának módjában volt szemtől-szembe látni Benest és Novákot, akiket a marseillei merényletben való bűnrészséggel gyanúsítanak. Mindketten

igen rossz bőrben vannak. Elcsigázottak, kialvatlanok, a szemük gyulladós, arcuk pedig feldult. A tudósító szerint valóságosan lassu tüzön perzseltek és kiználták őket, csak hogy vallomást csikarjanak ki belőlük. A dühében toporzékoló francia rendőrség végkimerülésükig akarja folytatni vallatásukat.

Általában az angol lapok is élénken figyelik azt az erőfeszítést, amely arra irányul, hogy a marseillei merénylet felelősségét lehetőleg Franciaország és Jugoszlávia határain kívülre helyezték. Már pedig — írják a londoni lapok — csak az lehet a természetes és kézenfekvő feltevés, hogy a merénylet és társai horvát terroristák. Ez Belgrádnak persze kinos, mert felveti a horvát kérdést. Ezért keresik kétségbeesetten másutt a merénylet gyökereit.

ELTEMETTEK A MARSEILLEI MERÉNYLÖT

A tömeg által félholtra vert, majd sebesüléseibe belehalt Kalemán-Suck holttestét tegnap elföldelték a marseillei temető árkában. Sirján csak rendőrségi jel van arra az esetre, ha a további vizsgálat szükségessé teszi kihantolását.

A HORVÁTOK

JOBB KORSZAKOT REMÉLNÉK A RÉGENSTANÁCS URALMATÓL

Zágrábi jelentés szerint a horvát közvélemény kedvezően fogadta a régenstanácsot, amelytől azt várja, hogy „meghozza a kiengesztelődést és a szerbek és horvátok együttműködését a rend és törvényesség jegyében”. Ezeket a szavakat különben Korosecz volt miniszterelnök, a szlovének vezére használta abban a résztvétáviratában, amelyet Hivar szigetéről, ahol internálva van, küldött Uzunovics szerb miniszterelnök címére.

Többszázezer ember Barthou temetésén

Páris, október 14

Szombaton délután többszázezer ember részvételével végbement Barthou volt külügyminiszter temetése, általános nemzeti gyász keretében. A Quai d'Orsay óratermében felállított ravatalra annyi koszorút küldtek, hogy azok nem fértek be a hatalmas történelmi jelentőségű terembe.

Délután fél 2 órakor (francia időszámítás szerint) hozták ki a külügyminisztérium palotájából a koporsót, ágyutalpakra helyezték és az invalidusok terén felállított hatalmas katalfalka vittek. A téren a koporsó előtt helyezkedett el Lebrun köztársasági elnök, a kormány és a diplomáciai testület tagjai, valamint az állami és társadalmi előkelőségek. A gyászbeszédet Doumergue miniszterelnök egy külön emelvényről tartotta meg.

Amikor a koporsót a hatalmas nyílt ravatalra helyezték,

a téren összegyűlt óriási tömeg egy emberként vette le kalapját s egyperces hallgatással áldozott a nagy államférfi emlékének.

A külföldi államférfiak között ott volt Simon angol külügyminiszter, a román küldöttség élén Angelescu közoktatásiügyi miniszter és Saveanu képviselőházi elnök, Benes csehszlovák külügyminiszter és a külföldi kormányok képviselői.

Doumergue miniszterelnök gyászbeszédében a francia hazafi példaképének mondotta Barthout. Élete utolsó percéig dolgozott hazájáért. Legyőngült szervezetének páratlan szellemi erejével fáradszaktól tevékenykedett azon, hogy megbirkózzék az eléje tornyosult nagy feladatokkal. Politikája a közeledő gyakorlati volitika és ennek folytatá-

sát Franciaország céljának tekinti az összes jóindulatú emberek együttműködésével. Doumergue a továbbiakban annak a reményének adott kifejezést,

hogy a marseillei események még szorosabbá fűzik a barátságot Franciaország és Jugoszlávia között.

Barthou együtt a nemes és bölcs Sándor királlyal akkor halt meg, amikor az adriamenti és középeurópai béke megszilárdításán fáradozott. Barthounak el kellett volna mennie az egyik szomszédországa, amelynek népe vér szerint legközelebb áll hozzánk, — ugymond Doumergue —, hogy elismítsa a fennálló nézeteltéréseket és eredményes tárgyalásokat folytasson. Most már nem teheti meg, de más teszi meg helyette.

Végül Franciaország hűségéről biztosította Jugoszláviát a halott külügyminiszter ravatala mellett, aki életét a világbéke megszilárdításának szentelte.

TISZTELGÉS A HALOTT ELŐTT

A miniszterelnök gyászbeszéde után a csapatok elvonultak a katalfalka előtt, miközben fölötté repülőrajok keringtek. A diszfelvonulás végetértével a koporsót az Invalidusok templomának előcsarnokába vitték, ahol megtörtént az egyházi szertartás. Ennek végeztével ismét a hatlovas ágyutalpra helyezték a holttestet és a Pere Lachaise temetőbe vitték ki és ott helyezték örök nyugalomra.

A NYOMOZÁS UJABB EREDMÉNYEI

Az annemassei rendőrség szombaton folytatta Benes-Rasics kihallgatását. Rasics mindenben megerősítette társának, Novák-Pospisilnek pénteki vallomását. Kijelentette, hogy 1928-ban hagyta el Jugoszláviát mint a Pavelics-féle ter-

rorszervezet tagja. A titokzatos ötödik összeesküvőről, aki őket Kalemán-Suckkal együtt Lausanneban várta, csak annyit tud, hogy állandóan „doktor ur”-nak szólították. Ez a „doktor ur” vásárolt számukra új ruhát részben Lausanneban, részben pedig Párisban.

Ezek szerint a marseillei merényletet a következő öt terrorista készítette elő: Benes-Rasics Ivor, Novák-Pospisil Zvo-

— Vér-, bőr- és idegbajosok igitanak hetenként többször, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomor-bélcsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja. Az orvosi tudomány legjelesebb képviselői már régóta hangoztatják, hogy a Ferenc József hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve.

nimir, Kalemán-Suck, Rudolf, Chalmi Szilveszter, aki Fontainebleau-ban megszökött és a titokzatos „doktor ur”. Megállapították, hogy Chalmi azonos a belga és francia rendőrségtől körözött Nahil Nicomir-ral, aki Kramer Egon né-

A tökéletes horotvapenge

Repr. GL N. H. BALTHAZAR
Bucuresti, Str. Şelari 7

ven egy napig időzött Aix en Provan-
ban.

SANDOR KIRALYNAK SZOBROT
EMELNEK PÁRISBAN

A párisi Journal szerint a francia fő-
város népe elhatározta, hogy szobrot
emel Sándor királynak, aki francia föld-
ön halt mártírhálál. A szobrot első
Petár király szobrának közelében állít-
ják fel.

A párisi sajtó nagy felháborodással
tiltakozik ama eljárás ellen, amelyben a
támadásokért neheztelő francia rendőr-
ség a sajtó munkatársait részesíti. A Pa-
ris Soire szerint a rendőrség valóságos
megtörő hadjáratot indított az újság-
írók ellen. Marseilleben és Párisban a
rendőrök a riportereket megverték, a
fényképezőket letartóztatták és gépei-
ket elkobozták.

Tűz ütött ki Argetoianu birtokán

Krajova, október 14.

Krajova közelében, Argetoianu volt pénz-
ügyminiszter breastai birtokán tűz ütött ki. Az
erdőkerülő 8 éves kis fia játékból felgyújtott
egy 25 méter hosszú és 12 méter magas szal-
makazalt. A tüzet a cselédségnek csak nagy
professziók árán sikerült eloltani. A kár meg-
lehetősen nagy.

Codreanu a galaci törvényszék előtt

Galac, október 14.

Zelea Codreanu, a feloszlatott vasgárda
„kapitánya” ellen néhány hónappal ez-
előtt eljárást indított a covurlui ügyész-
ség. Codreanu ugyanis néhány gárdista
kíséretében fellázította egy falu lakossá-
gát a bíró és a jegyző ellen. Az ügyet
most hétfőn tárgyalja a galaci törvényszék.
Az ügyész lázítás büntetése címen
emelt vádat Codreanu és társai ellen.

Megrostálják a bukaresti ügyvédeket

Bukarest, október 14.

Az ilfovi ügyvédi kamara bizottságot
küldött ki annak a megállapítására, hogy
a bejelentett, de tagdíjat nem fizető ügy-
védek közül hányan gyakorolják hivatá-
sukat. A bizottság most terjesztette elő je-
lentését. Megállapítja, hogy a kamara
2500 tagja közül 1200 nem üzi ügyvédi
foglalkozását, akikre nézve azt a javas-
latot teszi, hogy töröljék mindannyiukat
a kamarai tagok névsorából. Az ügyvéd-
jelöltek helyzetének felülvizsgálatát a jö-
vő héten ejtik meg.

Elutasították a kolozsvári kommunisták fellebbezését

Bukarest, október 14.

A katonai Semmitőszék a 30 kolozsvári
2-10 évi börtönrre ítélt kommunista fel-
lebbezését elutasította. A döntés követ-
keztében az ítélet jogerőre emelkedett.

Nagyszalontán is beszü- ntették a magyar nyelv ok- tatását az állami iskolákban

Nagyszalonta, október 14.

Nagyszalontán eddig egy a fiu-, mint
a leányliceumban hetenként 2-3 órát
engedélyeztek a magyar nyelv ta-
nitásának. Az előadó tanár Poltner Béla
volt. Nagyszalonta teljes egészében ma-
gyar város, a liceumok tanulói javarés-
ben magyarok, ez a hetenkénti két-három
óra tehát igazán nem kedvezés volt, ha-
nem erkölcsi kötelezettség.

Most aztán a két intézet „feloldotta”
magát az erkölcsi kötelezettség alól.
Egyszerűen beszüntették a magyar
nyelv tanítását.

Az igazgatóság azzal indokol, hogy Polt-
ner Béla tanárt elhelyezték s most nincs,
aki magyarul előadásokat tartson.
Ha a fizikatanárt elhelyezik, akkor be-
szüntetik majd a fizika tanítását is?

Az ilyen példa természetesen ragadós.
A liceumok kezdeményezését sietett ki-
használni a mocsári és füzeskerti elemi is-
kolák igazgatósága is. Elnémult a magyar
nyelv ezekben az iskolákban is s ma hol-
nap Nagyszalontán, ebben a kimondottan
magyar városban a gyermekek csak ott-
hon, szüleiktől tanulhatnak anyanyelvü-
kön. Így néz ki a kisebbségi jog a gyakor-
latban.

Ezer bányász készül együttműködésre a pécsi tárnákban

Inkább a halál, mint a további nyomorgás

Pécs, október 14.

Tegnap közölte a B. L. a pécsi bánya 800
munkásának furesa sztrájkba állását. A bánya
800 munkása ugyanis a tárnákban lefolytatán-
dó éhségstrájkjal akarja a gyárigazgatóságot
a karácsonyi segély folyósítására kényszeri-
teni.

Ma az a vészírterjedt el a bányatelepen,
hogy a Thoman-tárnában öngyulladás miatt tűz
keletkezett. A mentőcsapat a felszínen tartó-
zkodó bányamunkásokból alakult, akik le is
szálltak a tárnába, hogy ott kőporral oltsák

el a bányatűzet. Amikor a mentőcsapat tagjait
pihent csapatokkal akarták leváltani, kiderült,
hogy az első csapat 200 embere lennmaradt a
bányában és csatlakozott a sztrájkolókhöz.

Az újabb sztrájkolókkal együtt ilyenképpen
800-ról 1000-re emelkedett a sztrájkolók szá-
ma.

A munkások 11 óráig adtak haladékokat a bá-
nyaigazgatóságnak, a végleges válasza.

Ha ez elutasító lesz, a sztrájkolók eltorla-
szozzák magukat, elfoglalják a tárnák szí-
vátituit és a talajvizet beengedik a tár-

nákba.

Ez az elszánt cselekedet az ezer bányász részé-
ről azonos lenne az öngyilkossággal.

Amikor a szénbányában éhségstrájkoló ezer
munkás hozzátartozói az ultimátum tartalmát
megtudták, azonosították magukat az öngyil-
kosjelölt tömeggel. Az elkeseredett hangulatra
jellemző, hogy a sztrájkolók hozzátartozói
azon az általános véleményen vannak, hogy
a bányamunkásoknak ugyisincs veszíteni való-
juk, úgyhogy a borzalmas bányakatasztrófa
előidézését elképzelhetőnek tartják.

A hivatalos lapban megjelent Ciuntu moszkvai követéé való kinevezése

Bukarest, október 14.

A fővárosi lapok szerint Ostrowsky Mi-
hály, a Szovjet bukaresti követe egyelőre
nem foglalja el hivatalát. Helyette egy
orosz követségi tanácsos megy Bukarest-
be, aki felveszi a kapcsolatot a hivatalos
román körökkel és beszervezi a követsé-
get.

Ciuntu Edmond, Románia moszkvai kö-
vete november 5-én utazik Oroszországba

egy delegáció élén, melynek egyik tagja
Celetidache külügyi főtisztviselő, aki
egyedül tud oroszul az egész delegáció-
ban. Az ő szolgálataira azért van szük-
ség, mert a szovjet-kormány orosz nyel-
ven levelezik a Szovjetállam területén
működő külképviseletekkel.

A hivatalos lapban ma jelent meg a
Ciuntu kinevezéséről szóló október 11-ről
keltezett királyi dekrétum.

Fordulat a Facla-ügyben

Az ügyész vádat emelt, de nem ren- delte el a botrányhősök letartóztatását

Bukarest, október 14.

Procop Dimitrescu főügyész ma befe-
jezte a vizsgálatot a Facla szerkesztőségé-
ben történt rombolás ügyében. Az össze-
gyűjtött tárgyi bizonyítékok és a kihall-
gatások során szerzett adatok alapján vá-

dat emelt Emilian bukaresti ügyvédő to-
vábbá Prejescu és Nestor kuzista diákok
ellen, akiknek aktív szerepük volt a lap
ellen intézett támadásban. Letartóztatá-
sukat nem rendelte el, így Emilian és társai
szabad lábon várják be ügyük további
sorsát.

Egy szovjetdelegátus jelenlétében kedden fontos értekezlet lesz a Banca Națională-ban

Bukarest, október 14.

A román-orosz gazdasági kapcsolatok
felvételének ügyében kedden fontos ta-
nácskozássra ülnek össze a Banca Naționa-
lăban Slavescu pénzügy, Manolescu-
Strunga kereskedelmi miniszter és Dimit-
rescu bankkormányzó.

A megbeszélésen részt vesz a Szovjetnek
egy gazdasági szakértője is, aki hétfőn
érkezik Bukarestbe.

Gazdasági és pénzügyi körökben nagy
érdeklődéssel várják a tanácskozások
eredményét.

Halálos ítéletek sorozata Spanyolországban

A felkelők kétségbeesetten tarják magukat a kormánycsapatokkal szemben

Madrid, október 14.

A spanyol kormánynak még mindig
nem sikerült teljesen helyreállítania a
rendet az országban. Az általános sztrájk
továbbra is tart, bár egyes helyeken
megtörőben van. A felkelők is több hely-
lyen tartják magukat. Így a bászokföldi
Bilbao kerületében, a Regato nevű bá-
nyavidéken még mindig számos község-
ben uralják a helyzetet a felkelők, an-
nak ellenére, hogy a kormánycsapatok
Leferrol nevű vezérüket és egy Mato
nevű szocialista lapszerkesztőt lelőttek.

Az asturiai Oviedóban is folytatódott
a harcok a felkelőkkel. A kormánycsa-
patok elfoglaltak tőlük egy kaszárnyát,
mad rohamot intéztek a fegyvergyár el-

len, melyet a felkelők tartanak meg-
szállva. A fegyvergyárat egyidejűleg
katonai repülők is bombázták.

A barcelonai kikötőben horgonyzó
Uruguay nevű hadihajón a hadbíróság
17 katalán polgári felkelőt életfogytigla-
ni fegyházra ítélt, mert fegyveres ellen-
állást fejtettek ki.

A hadbíróságok országsszerte gyorsí-
tott eljárással ítélik meg a letartóztá-
tottak fölött.

Montjuchiban a hadbíróság halálra ítél-
te Perez Farras őrnagyot és Cofet ka-
pitányt, a katalán lázadásban való rész-
vételük miatt. Slaz őrnagyot és Lopez
Cetell kapitányt életfogytiglani fegyház-
zal sújtották.

Hétfőn utazik Belgrádba Miklós herceg

Bukarest, október 14.

A különvonat, mely Miklós herceget
Belgrádba viszi, hétfőn indul el Bukarest-
ből. Miklós herceggel együtt utazik Titu-
lescu, Franasovici, Paul Angelescu tábor-
nok és Presan marsall.

Bukaresiben befődik a Dambovicát!

Bukarest, október 14.

A fővárosnak nagy szenzációja van: a
városi tanács úgy határozott, hogy befödi
a Dambovicát. A munkálatok már meg is
kezdődtek a Calea Victoriei végében levő
ugynevezett „szenátusi hid”-nél. A tanács
egyelőre 50 millió lejűt utalt ki a költségek
fedezésére.

A bukaresti német konzul különös csempészési esete

Bukarest, október 14.

A Tempo értesítése szerint szombaton reg-
gel a Konstancába érkezett Memphis nevet vi-
selő egyiptomi hajón a vámhivatal tisztjei ál-
tal rendezett kutatás során a bukaresti né-
met konzulnak címzett csomagban Vichy ás-
ványvízes üvegekben kártyákat, cigarettát és
más csempészárakat találtak.

A vámhivatal 70 ezer lej pénzbírságra ítélte
a csempész német konzult.

Averescu csak Titulescu- nak nincs otthon?

Bukarest, október 14.

Lapunk más helyén beszámolunk Titulescu-
nak a pártvezéreknél tett látogatásairól. Meg-
írtuk, hogy Averescunál csak névjegyét tudta
leadni, mivel a néppárt vezére jelenleg nem
tartózkodik Bukarestben. Ma este a néppárt hi-
vatalos lapjában rövid hír jelent meg, melyben
a párt vezetősége közli, hogy Averescu Buka-
restben van és egyelőre nem is szándékszik el-
hagyni a fővárost.

A lap közleményét politikai körökben élén-
ken kommentálják.

Mechanikus-vizsgák Marosvásárhelyen

Marosvásárhely, október 14.

A marosvásárhelyi felső ipari szakis-
kola az érdekeltek tudomására hozza,
hogy október 28-án tartja meg az iskola
épületében a gőzkazán-fűtő és a gőz, olaj,
benzin, gáz-motor-mechanikus vizsgákat.

A jelentkezők 8 lej okmánybéllyel
és 2 lej repülőbéllyel ellátott kérvényü-
ket küldjék be az iskolához a „Școala de
Arte și Meserii, Tg-Mureș” címre. A kér-
vényhez csatolják születési-anyakönyvi
kivonatukat, erkölcsi bizonyítványukat és
6 hónapos szak-gyakorlatról szóló igazol-
ványukat.

A vizsgáztatás díja: kazánfűtőknek 250,
gőzgép-mechanikusoknak 500 és olaj,
benzin, gáz-motor-mechanikusoknak 400
lej.

A tudósok megvalósíthatónak tartják OBERTH MEDGYESI PROFESSZOR mesterséges Holdját

Szenzációs vita indult külföldi szaklapokban a híres erdélyi professzor most megjelent könyvéről

Berlin, október 14.

Színhely: egy középiskola a jövő században. Csillagászati óra. Feleltetés.

— Hány holdja van a Földnek?

— Kettő, tanár ur. Egy természetes és egy mesterséges. A természetes Hold 384.000 kilométernyire van tőlünk, átmérője 3480 kilométer, a Géphold 100 kilométer átmérőjű, nátriumból van és 10.000 kilométer távolságban kering a Föld körül...

Melletteg szólva, az az iskola, ahol ez az érdekes feleltetés folyik, Berlinben, közvetlenül a tenger partján áll. Ablakai egyenesen az Északi-tengerre nyílnak. De hogyan kerül Berlin a jövő században az Északi-tenger partjára? Ugy, hogy a Géphold sugárai négy millió köbméter földet jeget felold... — de különben talán célszerűbb lesz, ha szép sorjába vesszük a dolgokat. Mert különben az olvasó, aki eddig bizonyára érdeklődött a fejtárgyával és tágramegredt szemmel szántott végig ezeken a sorokon, azt talán hinni, hogy itt valami képtelen fantasztikus regénnyel akarjuk elkábitani.

Holott Oberth tanár, a világhírű erdélyi származású rakéta-technikus, talán rossz néven is venné, ha fellegeken — sőt azokon is túl! — nyargaló egyébként azonban szigorúan pontos matematikai számításokon alapuló tervét egy sorba akarnák helyezni a Wells-féle utópákkal. Megengedi, hogy a tudomány mai állása mellett nem vihető keresztül, ez azonban csak eszközök hiányában és nem a Természet törvényein mulik. Na, meg a pénzkérdés... hiszen egy ilyen mesterséges „Hold“ legalább 120 milliárd lejbe kerül.

De hát tulajdonképpen miről is van szó? Oberth professzor, aki két esztendővel ezelőtt érdekes előadást tartott a rakétautazás különböző álló lehetőségeiről és a világűrűhajózás, a csillagokba repülés jövőjéről, most megjelent nagy „űrűhajózási“ könyvében fellelte az eszmét:

Építsünk a világűrben, a Föld közelében mesterséges állomást, a jövő űrhajói számára.

Ez legyen a Föld „űrűhajókikötője“, vagy ha úgy tetszik „főpályaudvara“. Ide futnak be és innen indulnak utjukra a világűrben közlekedő „távforgalom“ rakétahajói, míg az állomás és a Föld között csak „vicinális“ űrhajózási bonyolítások le a forgalmat. Akkoriban mint tulajdonképpen távoli és tudományos szempontból érdektelen gondolatot félretették és néhány évig nem foglalkoztak vele. Most azonban külföldi szakfolyóiratokban ismét felbukkant az ötlet és a tudósok egyre nagyobb érdeklődéssel fordulnak Oberth tanár fantasztikus elgondolása felé, mert rájöttek, hogy egy ilyen mesterséges világűrűállomás, az űrhajóforgalom távolos céljaitól eltekintve, sokkal közelebb, sokkal földibb és kézzelfoghatóbb célokat is szolgálhat.

Vessünk most röviden egy pillantást Oberth tervezetére. Lényeges része egy 100—150 kilométer átmérőjű kerek tükör, amely a világűrben, a Földtől mintegy 6—10.000 kilométer távolságban lebeg. (Az olvasó közbeszó: és mégsem esik le?) Nem, nem esik le. Eppoly kevésbé, mint ahogy a Hold maga sem, már mint az igazi. Nem azért nem zuhan a földre, mert messzebb esik tőlünk, oh nem. Ettől még pompásan lehúzhatná ide hozzánk a Föld nehézségi ereje. Eppen az menti meg ettől a reá és ránk nézve is kellemetlen sorsától, hogy szakadatlanul kering a Föld körül. Aki forgatott már életében paritit, az saját izmain tapasztalhatta, mi is a centrifugális erő; akit meg homlokán talált egyszer egy elszabadult paritit, az megtanulta ezt a félelmes természeti hatalmaságot tisztán. Nos, ez az erő az, amelyik nem engedi lezuhanni a Holdat. Egi kísérők keringési sebessége, a Természet bölcs rendelkezése folytán, éppen akkora, hogy a belőle származó központfűtő erő pontosan egyensúlyt tart a reáható vonzóerővel és így mi baj sem történhetik.

Oberth tanár világűrűbeli tükörének is az a titka, hogy

második Holdként szakadatlanul kering, rohan a Föld körül, 10.000 kilométer távolságban.

Ahhoz, hogy ezt a tükört meg lehessen építeni, mindenesetre szükséges, hogy a ma még jóformán játékszámzámba menő rakéták komoly, gyakorlati jelentőségű közlekedési eszközökké fejlődjenek. Mert a tükör magva semmi más, mint egy tízezer kilométeres magasságba kilőtt, hatalmas rakéta, amely körbeszáguld a Föld körül s egyúttal saját tengelye körül is forog. Ezáltal a hozzáérőített

hosszu dróthuzalok kiegyenesednek, kifeszülnek és egy roppant, kerek, pókhálószzerű drótszövevény terpeszkedik szét a világűrben, amelynek központja a forgó rakétahajó.

Mikor ez megtörtént, más rakétahajók indulnak el a Földről, telerakódva — nátriumfémekkel. Ha máshonnan nem, középiskolai kémiai kísérletek emlékfoszlányából legtöbbször bizonyára ismerik ezt az ezüstfehér színű anyagot amelyet olaj alatt kell tartani, mert már a pusztá levegővel való érintkezés is elégeti. Már most, a nátrium felette különös természetű elem. Oberth professzor szerint a világűrűirtóztató hidegében a nátrium nagy szilárdságu építőanyaggá változik és minthogy felette könnyű és az űrben levegő sincsen, ami árthatna neki,

a legeszményibb anyag arra, hogy az ember megvalósítsa vele álma elgondolásait és egy mesterséges bolygóval

ra hagyja, a sorsára bizza.

szaporítsa az égtestek számát.

Szóval, nátriumból készült lemezeket visznek fel az anyagszállító űrhajók, a kozmikus „építkezés“ színhelyére s ott buvárruhában dolgozó munkások mozaikszzerűen összeillesztik és a kerek pókháló-drótvázhoz erősítik a lemezeket, míg végre elkészül a roppant világűrűbeli tükör.

Már most egy ilyen gigászi aranyu játék-szernek nagyon sokféle hasznát látna az emberiség. Elsősorban mint mondottuk hatalmasan elősegítené az űrhajóközlekedést. Állomása, üzemanyagraktára lenne a rakétagépeknek. A világ legtekélyesebb csillagvizsgálóját lehetne rajta berendezni, ahol a földi légkör zavaró, homályosító hatásától függetlenül szinte korlátlan nagyítással dolgozhatnak a csillagászok és a Mindenség eddig hozzáférhetetlen rejtélyeiről ránthatják le a leplet

Felrobbant egy csikágói felhőkarcoló hűtőháza

Két halott, 15 sebesült

Chicago, október 14.

Az egyik 14 emeletes felhőkarcoló pin-csehelyiségében irtózatoss robbanás történt. A hűtőköszülékhez vezető ammoniak-csővek felrobbantak s rettenetesen megsebzettettek a házat és a szomszédos épületeket, lángba borították az alsóbb he-

lyiségeket. Az ablakok egytől egyik betörttek, sőt számos szoba mennyezete is beszakadt.

Mintegy kétszáz ember került a romok alá, akik közül eddig kettőt holtan, tízenötöt pedig súlyos sérülésekkel húztak ki.

Dráma egy szamosmegyei községben

Agyonütötte

apósát, mert nem akarta ráírni házának felerészét

Dés, október 14

Kegyetlen gyilkosság történt a szamosmegyei Kishavas községben Falcusan Dumitru gazdálkodót agyonütötte veje, mert nem akarta ráírni házának felét.

Falcusan lányát néhány év előtt Contis Juon vette feleségül. Hozományul a fiatal asszony apja házának felét kapta. A fiatalok rosszul éltek, a férfi elhagyta az asszonyt. Később eszébe jutott a házrész és követelni kezdte. Az öreg Falcusan kijelentette, hogy csak úgy illeti meg őt és a ház felerésze, ha visszatér az asszonyhoz. Contis bosszút forralt, Igna Joannal — Falcusan haragosával — szövetekezett. A

falu határában, szénakazal mögé bajva, megvárták, amíg kijött földjére az öregember

és karóval úgy agyba-főbe verték, hogy a szerencsétlen ember néhány óra múlva kiszáradt.

A gyilkosságnak szemtanúi is voltak, de nem mertek beleavatkozni. A két elvetemült embert a csendőrök letartóztatták és a dési ügyészség fogházába szállították. A helyszíni szemlét is megtartották már és amikor lejátszották a gyilkosságot, a felkábított tömeg meg akarta lincselni a két tettest.

Szervezkednek a hunyadmegyei nyugdíjasok

Társadalmi önségély az egyesületen belül

Dévát tisztviselővárosnak tartják, de — éppen ezért — bátran tarthatnák a nyugdíjasok városának is. Rengeteg kiöregedett állami alkalmazott tengeti itt az életét s lesi hónapról-hónapra, hogy megérkezik-e ez a szükséges nyugdíj.

1931-ben, amikor a Jorga-kormány alatt ezt mintegy 5 hónapon keresztül hiába várták, a közös nyomorúság Déván is szervezetbe tömörítette a nyugdíjasokat, akik először megalapították a dévai csoportot, majd abból kiépítették a „Hunyadmegyei Nyugdíjasok Szövetségét“, melybe, a szászvárosi nyugdíjasok kivételével, (akik valamivel előbb alakítottak egy önálló csoportot), a megye összes nyugdíjasai bekapcsolódtak. Ebben az időben, de még ma is, a Nyugdíjszövetség működése abból áll, hogy küldöttségek, memorandumok, miniszterhez s magához a királyhoz is intézett táviratok útján szorgalmazták a nyugdíjak mindenkori kiutalását. Sikertől is keresztülvinniük e kérdés állandó napirenden tartásával azt, hogy Hunyadmegyében még most is rendszerint két-

három nappal előbb folyósítják a nyugdíjakat, mint a többi erdélyi megyékben.

A nyugdíjgyelet vezetősége azonban érezte, hogy a szövetségnek ebben nem merülhet ki minden tevékenysége s ezért arra törekedett, hogy az egyesületsből fakadt erőforrást tagjainak gazdasági jóléte érdekében is kihasználja. E szemponttól vezérelve, a múlt és a folyó években az elnökség előnyös részletfizetési feltételek mellett fát biztosított a nyugdíjasoknak, akik — természetesen — készséggel vették igénybe a jelentős kedvezményt.

A szövetség vezetősége ebből megállapította, hogy tagjai készséggel veszik igénybe az általa nyújtott előnyöket s ezért nem zárkózott el a dévai nyugdíjasok többségének ama többiben is kifejezésre juttatott óhaja elől, hogy szászvárosi mintára, a Hunyadmegyei Nyugdíjasok Szövetségénél is vezessék be a temetkezési és betegsegélyezési rendszert, illetve, hogy a szövetség keretén belül egy betegsegélyezési és temetkezési egyesület állítsanak fel. Herbay Ágoston ny. dévai polgármester, a szövetség agilis ügyvezető elnöke, az egyesü-

Másfelől viszont egy 10.000 km. magasságban lebegő és 100 km. átmérőjű tüköröző fémfelület, megfelelő helyzetbe fordítva — (e célra gépbereendezéseket is tartalmaz!) — a legeszményibb és leghatékonyabb gyújtótükör, amit egyáltalán el lehet képzelni. A Nap világűrben összegyűjtött és a Földre vetített sugaraival apokaliptikus energiák felett rendelkezhetnénk. Ez az energia például egy jövőbeli háboruban pillanatok alatt felperzselhet városokat és hamuvá oszthatná hadseregeket. Avagy békésebb célok szolgálatában, kényünk-kedvünk szerint befolyásolhatja, megváltoztathatja az időjárás menetét.

A sarkvidék eljegesedett területeire vetítve a hősugarakat, ásványi kincsekkel tele, száraz területeket szabadíthatunk fel és új leteleplési lehetőségeket nyithatunk a világ rohamosan szaporodó népessége számára. Igaz, hogy ezzel az erőszakos beavatkozással némi galibát is okoznánk a világon.

Mintegy 17 millió köbkilométer jég tömeg olvadna vízzé és 50 méterrel emelné az egész világon a tengerek szintjét. Ezáltal a mai szárazulatokból hatalmas területek kerülnek víz alá. New York nagyrésze hullámok alá merülne, Északamerika déli, Délamerika nyugati részét, Hollandiát, Skandináviát, az egész északnémet alföldet elsöprné az új vízözön. Hamburgból csak néhány templomtorony meredne ki a megdagadt tengerből és a ongerpart Berlinig hatolna le. A sarkvidékek jég-telenítése tehát aligha válna az emberiség hasznára. De a „Géphold“ annyi más megbeszélhetetlen előnyt jelent, hogy — mondja a professzor — érdemes volna gonfolkodni felette...

let megalakítására vonatkozóan részletes tervet is kidolgozott, melyet a napokban terjesztett a választmány elé. A választmány a tervet magáévá tette, majd e kérdéssel kapcsolatban kimondotta, hogy e terv megvalósítása céljából alapszabály módosító rendkívüli közgyűlést fog egybehívni, mikor is a temetkezési egyesület tervét is a közgyűlés elé terjesztik.

Nyugdíjas körökben a hirt nagy örömmel fogadták s a dévai nyugdíjasok el vannak kácsolva arra, hogy e hó 17-én (ekkorára van kitűzve a rendkívüli közgyűlés) véglegesen a tő alá hozzák ezt a kérdést. A Hunyadmegyei Nyugdíjas Szövetség Temetkezési és Betegsegélyező Egyesülete, ha megvalósul, minden valószínűség szerint, több ezer tagot fog számlálni, mert a tervezet nemcsak maguknak a nyugdíjasoknak, de családtagjaiknak is lehetőséget nyújt arra, hogy az egyesület tagjainak sorába léphessenek.

A brassói tábla helybenhagyta a szebenmegyei gyilkosok 10—10 éves büntetését

Brassó, október 14.

A brassói ítélőtábla előtt most tárgyalta Sterp Konstantin és Barb Mária szebenmegyei lakosok gyilkossági perét és megerősítette a szebeni törvényszék ítéletét, amely a két bűnösre 10—10 évi nehéz börtönt rótt ki.

Sterp Konstantin szolga ugyanis 1933. június 19-én a szebenmegyei Zsinna falu határában, asszonya biztatására megölte annak urát, Barb Demetert. A 25 éves szolgát és gazdáját 29 éves feleségét ugyanis már hosszabb ideje viszonyt folytattak, amikor Barb Demetert zsinna-erdei házában egyszer tetten érte a szerelmeseket. A gazda szolgáját azonnal elbocsátotta, ez azonban továbbra is a faluban maradt és rendszeresen találkozott Barb Mária-val, aki, hogy urától megszabaduljon és feleségül meheszen a szolgálóhoz, ezt felbízta, hogy ölje meg a férjét.

Sterp Konstantin a zsinnai erdő Pogány-széknek nevezett részén meg is leste egykori gazdáját, akit két fejszeapással megölt. A szebeni törvényszék annak idején Sterp Konstantint szándékos emberölésért és Barb Mária gyilkosságra való felbuztatásért 10—10 évre ítélte. Ezt az ítéletet erősítette most meg a brassói ítélőtábla.

— Tamási Áron „Énekes madár“ jelenete a budapesti rádióban. Budapestről jelentik: Tamási Áron „Énekes madár“ című, ragyogó nyelvezettel megírt jelenete, amely a Brassói Lapok karácsonyi mellékleteként jutott el a nagyközönséghez, a budapesti rádió október 18-án, csütörtökön, — romániai időszámítás szerint — háromnegyed kilenc órai kezdettel elsőrangú szereposztásban közvetíti. A művészemény iránt külön is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Őszi ültetéshez

ajánunk legiobb minőségben gyümölcsfát, szőlőt, ványt, rózsat, stb.

Árjegyzék ingyen!

Gazdasági Tanintézet Falskolája, Mediaș, — Telefon 29.

A fővárosi sajtó szerint

Csak tettekkel lehet megteremteni a belpolitikai fegyverszünetet

Titulescu külpolitikai elképzeléseinek meg akarja nyerni az összes pártvezéreket

Bukarest, október 14.

Barthou emlékére szombaton déli 12 órakor gyásztüsztelet volt a fővárosi római katedrálisban, melyen részt vett a kormány minden tagja, a diplomáciai testület, a katonai és polgári hatóságok vezetői és a bukaresti francia kolónia tagjai. Délután Tatarescu, este pedig Titulescu emlékezett meg a rádióban Barthou személyiségéről és nagy külpolitikai érdemeiről.

Tegnap este Paul Angelescu hadügyminiszter kihallgatáson jelent meg az uralkodónál. Beszámolt a román hadseregnek Sándor király temetésén való részvételét előkészítő intézkedésekről, amiket a király jóváhagyott. A hadügyminiszter az éjszaka folyamán visszautazott a fővárosba.

A Belgrádba utazó román küldöttségnek új tagja lesz Presan marsall személyében, aki magas kora dacára ragaszkodik ahhoz, hogy személyesen adja meg Sándor királynak a végüliséget.

Titulescu utasítására Valdescu párisi román ügyvivő kószorukat helyezte el Barthou sirján az uralkodó, a kormány, a külügyminiszté-

rium, a szenátus és kamara, továbbá a párisi román követség nevében.

Doumergue francia miniszterelnök válaszolt Titulescu és Tatarescu részvétlívátára. Hangoztatja, hogy a meleg szavak, melyeket hozzá intéztek, nagy hatást fognak kelteni Franciaországban.

Pénteken este a belügyminisztériumban Titeanu alminiszter elnöklése alatt értekezletet tartottak, a rend biztosítására vonatkozó intézkedések megtételére.

A BÉKÉT KERESŐ TATARESCU ÉS A „KARDCSORTETŐ” DINU BRATIANU

A fővárosi lapok hosszú hasábkotak szentelnek Tatarescu és Mihalache találkozásának. A nemzeti-parasztpárti sajtó ugyan tagadja azt, mintha előzetesen előkészített tárgyalásról lett volna szó. Leszögezik, hogy Mihalache nem folytatott politikai természetű megbeszélést Szinájában Tatarescuvall, hanem véletlenül találkozott vele Tabacovici villájában, ahol tudvalegőleg Titulescu lakik. Kétségtelennek látszik azonban, hogy a találkozás során politikai kérdésekről is szó esett, legalább is erre vall

a két párt hivatalos lapjainak magatartása, melyekből pár nap óta hiányzanak az eddig megszokott durvább jellegű támadások.

A Lupta örömmel üdvözlö a miniszterelnök békekísérletét. Megállapítja, hogy az országnak békére és nyugalomra van szüksége, melynek eddig utjában állottak a pártközi harcok. A nemzeti-parasztpárt több ízben bebizonyította, hogy a kicsinyességek fölül emelkedni, a kormánnyal szemben pedig, amikor magasabbrendű állami kérdések kerültek napirendre, nem egyszer mutatta ki jóindulatát.

Elvárható tehát, hogy ezek után a kormány is tanúságot tegyen őszinte békevágárról. Nem elég egy kiválmalt kifejezésre juttatni, a szép szavakat tettek kell, hogy kövessék.

A lap utal Dinu Bratianu erdélyi kirohanására és fölteszi a kérdést: kinek higgyen a nemzeti-parasztpárt, a pártelnöknek vagy a miniszterelnöknek?

A Lupta megállapítja, hogy a Skoda-ügyben lefolytatott vizsgálat sem nélkülözte a részrehajlás tüneteit. Eltűrték, hogy olyan hírek kerüljenek forgalomba, melyek szerint a jelentés, amelyet a vizsgálóbizottság a parlament elé terjeszt, igyekezni fog a nemzeti-parasztpárt

néhány erdélyi vezetőjére a gyanu árnyékát vetíteni.

Az Adeverul nem nagyon bizik a „fegyverszünet” állandóságában. A világot ért nagy gyász 8–10 napra elcsitítja ugyan a belpolitikai fegyverszünet, hogy később előlrol kezdődjen, ami eddig volt. Pedig a marseillei merényletnek nagyobb következményei lehetnek, mint a hogy a jelen pillanatban hisszük. Reméljük azonban, hogy nem lesz így.

MIHALACHE MUSSOLINIVEL TALÁLKOZIK

Most már az a kérdés: kinek az álláspontja győz, a Tatarescué, vagy a Dinu Bratianué, a kinek személye ma vörös posztó a nemzeti-parasztpárt előtt. Az, hogy Mihalache Tatarescunak Szinájában nem adott végleges választ, bizonyára erre a körülményre vezethető vissza. A nemzeti-parasztpárt elnöke egyébként vasárnap Olaszországba utazik, ahol

találkozni fog Mussolinivel. Utjában érinteni fogja Belgrádot is. Olaszországból Lengyelországba, innen pedig Portugáliába utazik.

Maniu állapotáról ma újabb megnyugtató hírek érkeztek Kolozsvárról. A volt pártvezért Hatleganu, Goia és Pop orvosprofesszorok kezelik, akiknek véleménye szerint a beteg néhány nap múlva elhagyhatja az ágyat. Maniu felépülése után Badaosnyból Kolozsvárra utazik, ahol hosszabb időt szándékszik tölteni.

TITULESCU A KIS PARTOK VEZÉREINEL

Titulescu pénteken délután sorra látogatta az összes kisebb pártok vezéreit, így Gogát, Argetoianut, Juniant és Jorgát. Averscunál, aki nem tartózkodik Bukarestben, a külügyminiszter leadta a névjegyet.

Megbízható helyről származó értesülés szerint Titulescu arra akarja rábírn a pártvezéreket, hogy Románia külpolitikája tekintetében egységes álláspontot helyezkedjenek.

4 millió ügyvédi honorárium feiében

Lefoglalták a Stewart-cégnek az államtól járó 50 millióját

Bukarest, október 14.

A Stewart angol utépitő-céggel kötött szerződés egyoldalú felbontása után a döntőbíróóság — amint ismeretes — arra kötelezte az államot, hogy 50 millió lej kártérítést fizessen. A közmunkaügyi minisztérium jogi osztálya most tárgyalja azokat a jogi módozatokat, melyeknek alapján el lehetne érni az ítélet megse-

misítését. Érdekes mellékhatása az ügynek az a 4 millió lejes kereset, melyet Istrate Micescu ismertnevű bukaresti ügyvéd nyújtott be a törvényszékhez a Stewart-cég ellen. Állítása szerint a vállalat megtagadta ügyvédi honoráriumának kifizetését és kéri az 50 millió lej lefoglalását.

A törvényszék helyt adott Micescu kérésének.

Furcsa bonyodalom egy tévesen kiállított halotti bizonyítvány körül

Egymillió lejébe került az örökösnek, hogy a tisztiorvos tévedésből cukorbeteg jelölt meg a halál okául az általános vérmérgezés helyett

Az orvos jóhiszeműsége tisztázódott, a harc pedig tovább foly a biztosító intézet és az örökös között az egymillió lejért

Szatmár, október 14.

A szatmári törvényszék rendkívül érdekes és következményekben jellegzetesen bonyodalmas perben hozott ítéletet. A per maga tulajdonképpen egy másik pernek a következménye volt s egy „közönséges halotti bizonyítvány” körül keletkezett. Igaz viszont, hogy az a halotti bizonyítvány a feljelentőnek kerek egymillió lejében állott. Ez az egymillió lej magyarázza meg, hogy miért került a vádlottak padjára Bota Valér dr. városi tisztiorvos, és azt is, hogy miért kísérte a szatmári városi közvélemény olyan nagy érdeklődéssel a szokatlan per kimenetelét.

Rövidre fogva az történt, hogy ez év februárjában meghalt Hámon Róbert pápai prelátus-kanonok. Az elhunyt mindon vagyonát unokahúgára, özvegy Blatnyeczky Dezsőnére hagyta. A hagyaték számbavételekor egy biztosítási kötvényt is találtak, amely szerint az Első Erdélyi Biztosító egymillió lejt fizet ki, ha Hámon Róbertet baleset következtében érte utol a halál. Már pedig a halált baleset okozta. A főpap megütötte a lábát egy rozsdás vasban. A seb elmergesedett, majd általános vérmérgezés lépett föl s a főpap menthetetlen volt. Nem volt ez titok, tudta az egész rokonság, sőt a közönség is, csak éppen a tisztiorvos nem tudta, akit a temetkezési intézet a halotti bizonyítvány kiállítására kért föl. Egy halotti bizonyítvány nem nagy dolog. Bota Valér

dr. ugy emlékezett, hogy a beteg kezelőorvosa, Demian Vasile dr. cukorbeteg jelölt meg, kiállította tehát a halotti bizonyítványt, hogy Hámon Róbert cukorbeteg halt meg. Ha a balesetbiztosítási kötvény nincs, senki sem törődik többé a halotti bizonyítvánnyal, a kötvény miatt azonban hirtelen nagyon értékes valami lett a hibásan kiállított okirat. Különösen a biztosító intézetnek, amely sietett elhárítani az egymillió lejes követelést s Bota dr. Enekek Tibor dr. ügyvédje után hivatalos bizonylatot is kért a halál okáról. Bota dr. megnézte a hivatalos könyveket s kiállította a második bizonyítványt is: a halál oka cukorbeteg.

Blatnyeczky né természetesen nem nyugodott bele az egymillió lej elvesztésébe. Tutelea Victor dr. kolozsvári ügyvéd utján bünpádi feljelentést tett Bota dr. ellen, aki a téves halotti bizonyítványt kiállította. Így került az egyébként köztisztviselőben álló városi tisztiorvos, mint vádlott, a bíróság elé. A tárgyaláson aztán kiderült, hogy

az orvosi bizonyítvány valóban tévesen jelöli meg a halál okát.

A kezelőorvos és az orvoszakértők mind ugy vallottak, hogy az elhunyt cukorbeteg jelölték meg a halál okát.

és a halált valóban a seb következtében beállott általános vérmérgezés idézte elő Bota dr. viszont igazolta, hogy neki fogalma sem volt a biztosításról, ő mindössze

sze a kezelőorvos jelentését értette félre s jóhiszeműsége kétségbevonhatatlan.

Erre az álláspontot helyezkedett a bíróság is, amikor a vádlottat felmentette azzal, hogy nem látszik beigazoltnak a hamisítás szándéka.

Blatnyeczky né tehát lényegében igazat

Huszezer hektáron fognak dohányt termesztetni 1935-ben

Erdélyben 4395 hektár lehet a dohányföld, de csak a legolcsóbb minőségeket szabad termesztetni

Bukarest, október 14.

Most állította össze a CAM az 1935. évi dohánytermelés feltételeit. Sok és nem könnyen teljesíthető feltételeket szab a dohánygyövedék termelőknél, amellet pedig az árak sem tulajdonképpen csábítók, különösen, ha figyelembe vesszük azt a sokféle levonást és büntetést, amit a szabályzat előír a legkülönbözőbb cikkeken. És amint a gyakorlati hosszú éveken át bebizonyította, az átvételi közegek ugyancsak értik a módját annak, hogy a termelőt elfussék a teljes árak összegétől.

A jövő évben összesen 20.000 hektár területet lehet dohányval bevetni. Az erdélyi megyék ebből a következő mennyiségeket kapták: Alsófehér 10, Arad 710, Bihar 100, Marostorda 50, Szilágy 1400, Szatmár 270, Szörény 50, Kisküküllő 30, Torda 35, Temes-Torontál 440 hektár. A többi a regát és Besszarábia termeli. Minőségi osztályok és válfajok szerint

az erdélyi termelők tulajdonképpen csak a legalacsonyabb értékű dohányt termesztetik, amelynek kilójáért, ha tökéletes a termés, 40 lejt, közepes minőségért 27–24 lejt, harmadrendű levelekért 18–15–12–6 lejt fizet a beváltó.

Ha a levelek szivarkázásra alkalmasak, akkor 45 lejt fizetnek a levelek kilójáért. A jobban fizető második tarifa alá eső dohányminőségekből Arad megye 450 hektárt, Szörénymegye 50 hektárt és Temes-Torontálmegye 1300 hektárt vehet be. Ezt a minőséget bánáti, gimnáci, illetve Molovata-dohánynak nevezik hivatalos nyelven. Molovata-levelekért kilónként 70 lejt fizetnek és ebből készül a Regál-dohány, míg a Lux-dohány leveleért 45 lejt fizetnek, ha a termés kifogástalan. Ezeket az árakat azonban csak a legtrikább esetben kapja a termelő, aki örülhet, ha a beváltáskor az átvételi hivatalnokok a második árkategóriába sorozzák a termését és 30–27–24 lejt fizetnek kilónként, mert könnyen megeshet, hogy gyenge minőségűnek minősítik a dohányt és akkor csak 20–16–12–6 lejt kap érte kilónként.

Tizenhárom osztályozási kategória van a monopolnál és igazán csak a beváltóhivatali tisztviselők jóindulatán mulik, hogy a termelők által beszállított dohányt melyik kategóriába osztják.

Azok, akik jövőre dohánytermesztéssel kívánnak foglalkozni, kötelesek ezt 1935. január

kapott, formailag azonban nem, mert az orvos felmentésével formailag „felmentő” a hamis adatot tartalmazó halotti bizonyítvány is. Blatnyeczky né ügyvédje éppen ezért fellebbezett is. Az igazi csata a történetek után most már a biztosító társaság és az örökös közötti polgári perben lesz majd.

20-ig bejelenteni a községházán, vagy az illetékes dohánygyövedéki biztostnál. A vetőmagot a monopol adja és más vetőmagvakat nem szabad használni.

Azt, hogy ki milyen fajta dohányt termelhet, a monopol írja elő és ha valamelyik termelő mégis más minőséget visz beváltásra, akkor az érte járó összeg felét levonják tőle, büntetésképpen.

A monopol különféle jutalmakat is ígér a termelőknél. Hektáronként 1000 lej prémiumot kapnak azok a termelők, akik a legfinomabb, ugynevezett Jaka-dohányt legalább 50 árnyi területen termesztik. Nyolc regáti megyében csak 25 árnyi terület bevetésénél is kifizetik az 1000 lejes jutalmat. Természetesen a jutalom elnyerésének is vannak feltételei és a jutalom összege arányosan csökken, ha a termelő ezeknek a feltételeknek nem felel meg.

Ha a monopol külföldre is elad a szivarlevéltermésből, akkor a tiszta hasznót kiosztja a termelők között.

mégpedig felerészben a beváltásra kerülő teljes dohánytermés értékének arányában, felerészben pedig a beszállított Regál, Lux és elsőosztályú dohány arányában. Beváltáskor a CAM azoknak a termelőknél, akik minél jobb minőségű dohányt szolgáltatnak be, külön jutalmaként ingyen palántákat, gazdasági szerszámokat és gépeket, válogatott magvakat vagy más hasznos cikkeket ad, ha a termelő kötelezi magát arra, hogy legalább még öt következő éven át dohányt fog termesztetni, különben visszaveszik tőle ezeket a jutalmakat. Ha valamely község dohánytermelői különösen kitűnnek a dohánytermesztés terén, akkor közös használatra külön jutalmokként traktoros ekeket, vetőgépeket, magtisztítókat, stb. kaphatnak. Arról, hogy valaha kapott is valamely község ilyen külön jutalmat, hallgat a krónika.

A leendő termésre a monopol kétszáz is ad előleget a termelőknél. Az első előleget, amely 2000 lejnél nagyobb nem lehet hektáronként, elsősorban azoknak a termelőknél adják, akik bebizonyítják, hogy a termesztésre szánt területet összeel felszántották és a palántaültetésre való földet is előkészítették. A második előleget dohányszedés idején folyósítják, a termés sikerültége szerint. Az elsőleg és esetleges más tartozások összege nem haladhatja meg az egész termés becslés szerinti értékének felét.

HIREK

Erdélyi Ágnes:

Modern koldusok

Ruhájuk még nem lóg le róluk rongyokban, nem nyomorékok, sánták és vakok, napjában tizen is kopognak az ajtódon, zavartan és udvariasan, a kezdők lámpalázával és te dacára annak, hogy nem nyomorékok, hogy nem rongyosok és nem tehetetlen aggasztánok, nem rivalgatsz rájuk, hogy menjenek dolgozni, mert — hiszen éppen azt teszik, mennek dolgozni, ugyanis a munka nem jön feléjük.

A sarkon kis szőrmemajmot ugráltatnak, különböző ötletes gyermekjátékokat kínálnak ezek a koldusok, tegnap még munkások és kisiparosok, akiket a fejlődő gépteknika fölöslegessé tett, de nem akarnak munkanélkül éhenhalni. Fűnek, faragnak, az eredménnyel kiállnak az utcákon és könyörögve néznek rád: Vegy-e meg uram a kisfiának ezt a játékot, nincs kisfia? Mégis vegye meg uram akárkinek, mert ma a családom még nem evett...

Jólélőzött ur kopogtat be hozzád kezében kis táskával. Szappant, piperecikket kínál, tavaly még egy helybeli banktisztviselője volt. Nincs szükség semmire, de nem tudod elküldeni. Legszívesebben adnád 2 lejt neki, de ezt nem teheted. Veszél egy fogkefét hát, hogy megkeresse rejte 2 lejt. Panaszkodik: a belvárosban, legtöbb helyen a szobalány észreveszi már, hogy eladni akar valamit, be sem engedik a lakásba. Csak a kis egzisztenciák, akiknek maguknak is bizonytalan a holnap kenyerük, azok vesznek, még ha nincs is éppen az pontosan, amit ők akarnak, hiszen a kis táskában mégsem fér el olyan nagy palást, mint egy jól felszerelt üzletben.

Állástalan kereskedősegedek, volt tisztviselők százai járnak a várost kis táskákkal, amelyekben saját gyártmányu tojástartótól, játékszettől kezdve női selyemkrisnyáig, valódi basque öreget és angol teáig minden megtalálható.

Amikor a gazdasági válság folytán munkájavesztett ember már minden elképzelhető címre elment ajánlkozni, már mindenholonnan elutasították, amikor megpályázta már a sztár-hasonlósági versenytől az ecetgyár éjjeli portási állásáig mindazt, amit megpályázni lehetett, akkor jön a koldustarisznya, vagyis a kis táskák. Elindul megalázó utjára ajtóról ajtóra. Néhol kutyák ugatják meg, néhol ridegen becsapódik orra előtt az ajtó, néhol sajnálkozó pillantással udvariasan lemondanak, de néhol kinyílnak mégis a táskák és olyankor jut pár falat a követelőző gyomorba.

Nem lehet ezzel sokat keresni, de az addig otthon tehetetlenül ténfergő ember legalább a lelkiismeretét megnyugtathatja vele, hogy nem a saját éhhalásról folyton éheznek. Azt hiszen, minden átkutya-golt nap estéjén vacsora után elhatározzák, hogy többet nem mennek. Azért a pár garasért nem lótnak-futnak egész nap, nem koptatják utolsó ruhájukat és cipőjüket, nem nyelik egész nap azt a megalázó érzést, hogy embertársaik alamizsnát adnak nekik akkor, amikor vásárolnak olyasmit, amire szükségük nem volt, vagy nem az, amit szeretnének. Reggel aztán korgó gyomorral, elmagyarázzák maguknak, hogy sincsen ebben semmi Végeredményben a pénzért árut adnak, tehát az nem alamizsna, hogy Amerikában minden nagy ember azzal kezdte, hogy rágógummit és cipőszinórt árult a sarkon és egyéb ilyen hasonlkat, főleg pedig azt, hogy ha ezt nem csinálják, akkor hát mit csinálnak?!

Ebben az általános nyomorúságban olyan ma a társadalom, mint egy nagy család, ahol a szegény rokonokat nem engedhetjük éhenhalni, jelszóval segítik őket eleinte. De a szegény rokonok egyre többen lesznek, már csak szegény és még szegényebb rokonok vannak, ma ha ezek a modern koldusok benyílnak hozzánk, legalább egy Heider fogporát veszünk tőlük 5 lejtért, de maholnap mindnyájan kezünkbe vehetjük a kis táskát és nem lesz ajtó, ahol kopogtassunk.

Mindannyian szegény rokonok leszünk. Mindnyájan kérni fogunk, lassan mindenkit darabokra eszünk, akinek még van valamije.

— Székelyudvarhelyi hírek. Tudósítónk jelenti: Piaci árak: Buza 70—75, rozs 60—65, árpa 38—40, zab 22—24, kukorica (ó) 46—50, (új) 40—45, paszuly 50—55, krumpli 6—8 lej vékánként. A lóheremag kilója 28—30 lej. Az utóbbi napok eszébe megajvitotta az őszi vetéseket. — Gergely Károly 31 éves kápolnásfalvai és Biró Ferenc 30 éves zetalakai lakosok lopással vádolva állottak a törvény előtt. A székelyudvarhelyi törvényszék Gergelyt 1 hónapi Birót 10 napi elzárásra ítélte. Ugyanakkor Markó Sándor olaszteleki lakost, ama valól, hogy egy gyűlésen szidalmazta az Istent és a felekezeteket, mivel a vád nem igazolódott be, felmentette. — 2000 lej pénzbüntetésre ítélték viszont Mihály A. Domokos kádicsfalvai lakost, mert február 11-én a közszéki kocsmában a hadseregről tett sértő nyilatkozatot. — Megakadályozták a végrehajtást: kétszáz lej büntetés. Somorai János nagygalambfalvai lakos, a távollétében lefoglalt négy székereket, melyeket Kányádi Sándor községi bíró és Vlad Trifan végrehajtó már éppen szállítottak el, leszedte ezek szekeréről, egyben egy deszkát kapott fel, mellyel meg akarva ütni a végrehajtót. A törvényszék ezért Somorait 200 lej pénzbírságra ítélte. Ugyancsak 200 lejre büntette Szilveszter Ferenc kibédi lakost is, mert az udvarára belépő végrehajtókat azonnal fogadta, hogy menjenek ki az udvarról, mert fejszével vágja le őket. — Kirabolták a siménfalvai adóhivatalt. A siménfalvai adóhivatalba befolyt pénzeket, Dorotei Nicolae perceptor az iróasztala fiókjában tartotta a csendőrmester többszöri figyelmeztetésére is, aki azt ajánlotta, hogy a pénzt inkább tartsa a csendőrsőrn. A perceptor azonban erre nem volt hajlandó és most egy reggel üresen találta az iróasztala fiókját, melyből 59.790 lej hiányzott. Mivel éppen nála tartózkodott a reggelen lakó öccse, ki hirtelen eltávozott, a perceptorot letartóztatták.

ABLAK

Az autouli lóversenypályán rendkívül ügyes fogadási visszaélések jöttek nyomára. A városi fogadóirodákban ugyanis az utóbbi időkben röviddel a futamok célbaérése előtt jelentek meg emberek, akik mindig egy lóra tettek, ez a ló rendszerint győzött is.

A rendőrség értetlenül állt sokáig a jelenség előtt, végül azonban mégis sikerült neki a nyomozás: a már elindult futamok kialakuló, várható eredményét rövidhullámu rádiókészülékkel követték a megfigyelők a városban levő cinkostársaikkal, akik erre röviddel a zárás előtt „megkísérlették a szerencsét”.

A csalók mindig alaposan kihasználják a technika csodáját.

LAIGREF

francia orvos feltalálta a sárgaláz szérumát. Az oltóanyagot egészen egyszerű eljárással, egerek oltása által nyerte a kiváló orvostanár.

— Dési hírek. Tudósítónk jelenti: A B. L. egyik multhavi számában rövidebb hír keretében írtunk arról, hogy a dési gyalogezred néhány katonája huszméregzésben meghalt. Téves információ alapján közöltük hírünket, most helyreigazítjuk: a dési gyalogezrednél nem fordult elő huszméregzés s így emiatt egyetlen katonára sem halt meg. — Az október hetedikéről a hó végére kitölt számos megyei közszéki választásokra a pártok benyújtották jelölő listáikat. Érdekes megemlíteni, hogy a nemzeti-párttagozat két listával indul a választási küzdelmekbe, külön listával mennek Maniu és külön listával a Vajda hívei. — Jelentették volt, hogy a százéves fennállását ez évben ünneplő dési Magyar Kaszinó az elnéptelenedés veszélye miatt belépésre felszólított körleveket bocsátott ki, hogy így fennmaradását biztosítsa, ugyanakkor ígéretet tett kulturális előadások, táncestélyek, stb. megrendezésére, amivel a városi magyar élet élénkségét akarja fokozni. A dési magyarság váratlan nagy érdeklődést tanúsít. Máris többen mint százan léptek a kaszinó tagjai sorába, így annak fennmaradása reményteljes, a városi magyar élet viszont egészségesebb lesz ezáltal.

— Orvosi hír. Dr. med. Herskovits Erzsébet, orvos-közvetítő, külföldi tanulmányutjáról hazatért és rendeléseit újból megkezdte Brătianu (Kórház-utca) 2. szám alatt. Quarz. Diatermia.

— Eltűnt egy háromgyermekes családapa. A brassói rendőrségen Sekes Mihály vidombáki fényképész felesége kétségbeesve tett jelentést arról, hogy férje hat nap óta eltűnt lakásáról és már felkutatták utána az egész környéket, de nem találták meg. Az eltűnt háromtagú családot hagyott hátra. A falubeliek a fényképész eltűnésében öngyilkosságot sejtettek. Sekes Mihályt a rendőrség keresi.

— Baróti hírek. Tudósítónk jelenti: László András 15 éves fiú a gazdaságban a lovak körül foglalatzkodott. Az egyik ló valamitől megijedt és a gyermeket olyan szerencsétlenül rugta meg, hogy arcának egyik felét teljesen széttroncsolta. — Gyerő András 45 éves ürmösi gazdálkodó sógorának segédkezett az istálló építésénél. Munka közben a már felrakott fal összeomlott és maga alá temette a gazdálkodót. A szerencsétlenül járt embert kiszabadították a ráomlott téglák alól, orvost is hívtak, de megmenteni nem lehetett. A csendőrség

kérkerekét, melyeket Kányádi Sándor községi bíró és Vlad Trifan végrehajtó már éppen szállítottak el, leszedte ezek szekeréről, egyben egy deszkát kapott fel, mellyel meg akarva ütni a végrehajtót. A törvényszék ezért Somorait 200 lej pénzbírságra ítélte. Ugyancsak 200 lejre büntette Szilveszter Ferenc kibédi lakost is, mert az udvarára belépő végrehajtókat azonnal fogadta, hogy menjenek ki az udvarról, mert fejszével vágja le őket. — Kirabolták a siménfalvai adóhivatalt. A siménfalvai adóhivatalba befolyt pénzeket, Dorotei Nicolae perceptor az iróasztala fiókjában tartotta a csendőrmester többszöri figyelmeztetésére is, aki azt ajánlotta, hogy a pénzt inkább tartsa a csendőrsőrn. A perceptor azonban erre nem volt hajlandó és most egy reggel üresen találta az iróasztala fiókját, melyből 59.790 lej hiányzott. Mivel éppen nála tartózkodott a reggelen lakó öccse, ki hirtelen eltávozott, a perceptorot letartóztatták.

Menjen a cipészhez
és csináltasson
VIZHATLAN PALMA-OKMA
TARTÓSTALPAT
Saját érdekében!

tek Bologa József málnási kereskedő üzletében s onnan dohány- és fűszerárakat loptak el, mintegy 4000 lej értékben. A csendőrség egyes nyomozást indított a vakmerő tettesek kézrekerítésére.

— Az új váltótörvény, teljes román szöveggel, magyar fordítással és magyarázatokkal. Közreadták dr. Gáspár Gyula és dr. Várad Ödön ügyvédek. Ára 50 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

— Gyilkossággal kezdődik. Az Athenaeum 28 lejes detektív regényeinek új sorozatában megjelent Dashiell Hammett: Gyilkossággal kezdődik c. izgalmasan pergő, remek humorral megírt bűnügyi története. Az új szerkesztésben megjelenő új sorozatnak ez a második kötete, amely méltán egészíti ki az Athenaeum kiadta kalandor- és detektívregény sorozatát. A sorozat egyenként átlag 250 oldalas könyvekben áll. (1. Rejtélyes könyv, 2. A Greene-gyilkosság, 3. 70.000 tanu, 4. Hajsza a detektív után, 5. A fekete galamb, 6. Két bálvány, 7. A szarabusz bűnügy, 8. Jelige: Gyilkosság, 9. Ur-lány nem gyilkol, 10. A sárga detektív, 11. Szörny a tóban, 12. A halálmenyasszony, 13. A clarendoni gyilkos, 14. Az üldözött holttest). Kötete 28 lej a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

IDŐJÁRÁSEJENTÉS
A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint erős északnyugati légáramlás, változó felhőzet, helyenként kisebb esők. A hőmérséklet keveset változik, déli részeken némi emelkedés várható.

— Akinek gyakran fáj a gyomra, bélműködése renyhe, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehérassárga, étvágya megcsappant, annak a természetes „Ferenc József” keserűvíz csakhamar szabályozza a székletét, rendbehozza az emésztést, élénkíti a vérkeringését és jó közérzetet teremt.

HAT VILÁGREKORD, TIZENKILEN MAGYAR REKORD AZ ÚJ GYÓNI PÁLYÁN

A magyarországi Gyón község mellett a világ egyik legmodernebb autó és motorkerékpár-pályája készült el. A pályán egyenes ötkilométeres betonutat felavatták és az első rekordkísérlet fényes eredménnyel végződött: hat világrekordot és tizenkilenc magyar rekordot jegyeztek fel. A világrekordok a következők:

SZOLÓMOTRKERÉKPÁROSOK
175 köbcentiméterig
Allóstarttal egy kilométer: Winkler német DKW 112.464 km. Világrekord!
Repülőstarttal: Geiss német DKW 146.520 km.
Allóstarttal egy mérföld: Winkler német DKW 121.357 km.
Repülőstarttal egy mérföld: Geiss német DKW 145.312 km.
250 köbcentiméterig:
Allóstarttal kilométer: Geiss német DKW 121.786 km.
Allóstarttal kilométer: Geiss német DKW 131.136 km.

A francia állam gyógyforrásai

VICHY CELESTINS

Vese- és hólyagbántalmak, köszvény, cukorbetegség, artritizmus gyógyítására

Vichy Grande Grille májbajoknál és epebántalmaknál
Vichy Hopital gyomor és bélbántalmak esetében

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein, București, Str. Câmpineanu 20.

Ez Déva!

PÜSPÖKVARÁS.

A dévai reformátusok s velük együtt a város összmagyarsága nagyban készülődik Makkai Sándor református püspök fogadására, aki folyó hó huszonnyolcadikára jelezte érkezését. Makkai püspök Szászvárosról jön Dévára.

A DÉVAI MAGYAR DALÁRDA

mely a város magyarságának társadalmi életében, mint összekötő kapocs fontos hivatást tölt be, folyó hó huszadikán nagyszabású tombolaestet rendez a dévai városi színház éttermében. A kisorsolásra kerülő nyereménytárgyakat a dévai magyar asszonyok ajándékozzák.

AZ ERDÉLYI ZSIDÓ NEMZETI SZÖVETSÉG DÉVAI CSOPORTJA

a napokban tartotta meg választó közgyűlését, amikor 30 tagu vezetőséget választottak, mely folyó hó 14-én közgyűlés keretein belül fogja a régi vezetőségtől a csoport irányítását átvenni. Ugyanekkor fog az elnökség megválasztása is megtörténni.

PIACRENDEZÉS, VAGY A VASUT-UTCA MEGHOSSZABBÍTÁSA?

Déva város időközi-bizottsága a folyó évi költségvetésbe 300 ezer lejt vett fel a főter rendezésére. Kálmán János városi mérnök a tanács utasítására elkészítette az erre vonatkozó tervet. A terv szerint a piacot parkiroznak.

— A park: luxus — mondják a dévai polgárok, — inkább építsék, illetve nyissák meg a Vasut-utca folytatását.

Igazuk van! Dévának valóban szegénye, hogy ez a kérdés még nincs megoldva.

MIÉRT NEM LEHET DÉVÁN A LÁTVÁNYOSSÁGI ELŐADÁSOKAT PONTOSAN KEZDENI?

Erre a kérdésre, mely valóban helytálló, azt felelik, hogy a közönség pontatlansága miatt. Szó nincs róla, bár igaz, hogy a dévai közönség rendetlen, hogy mindenünnen elkésik, mégsem ez a főok. Mint minden közönséget, úgy a dévait is egy kis neveléssel rá lehetne szoktatni a pontosságra. A látványossági előadások rendezőire vár a feladat, hogy ezt a nevelést egyszer megkezdjék. Legyen tehát mozi, színház, műkedvelő előadás, vagy bármi más, kezdjék meg az előadásokat pontosan, akkor a közönség, amelynek nagy része amúgyis zugolódik a pontatlan kezdés miatt, igyekezni fog idejében elfoglalni a helyét az előadásokon.

ÚJJASZERVEZIK A KERESKEDELMITANÁCSOT

A dévai kereskedők a múlt héten tartott értekezletükön rendkívüli közgyűlés összehívásának a szükségességét mondták ki. A rendkívüli közgyűlés alkalmával a kereskedelmi tanács átszervezésével foglalkoznak.

VÉGRE DÉVAI TAGOT IS

A dévai kereskedelmi és ipari érdekeltségek régi sérelmét orvosolta a kereskedelemügyi miniszter akkor, amikor Carpinian Simon szászvárosi mézárós felmentésével Blum Zsigmond dévai bankigazgatót nevezte ki helyére az aradi kereskedelmi és iparkamara dévai fiókjának interimár-bizottságába. Blum Zsigmond egy ízben mint a kereskedelmi és iparkamara alelnöke, hat hónapon keresztül vezette közmegegyezésre a kamara ügyeit.

TÜZOLTÓPARANCSNOKOT KERES DÉVA

Déván Breier Sándor kereskedő, tűzoltó főparancsnok elhalálozásával a tűzoltó főparancsnoki állás megürült. A városi tanács 5336—1934 számú hirdetményével pályázatot hirdetett erre a tisztségre a következő feltételek mellett: 1. Legyen a pályázó dévai háztulajdonos. 2. Az állást vállalja el tiszteletből. 3. Legyen az illető tartalékos tiszt, vagy altiszt. Pályázati kérvények a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be.

A Fehér Kereszt, mely hónapok óta nemcsak a város közvéleményét, de a bírói fórumokat is foglalkoztatja

Kétnapos tárgyalás után folyó hó 16-án tárgyalja tovább a dévai törvényszék a Fehér Kereszt kilakoltatott bérelőinek fellebbezését

A dévai Lássuk-ból mellőzni a Fehér Keresztet, az azzal kapcsolatos pereket, rendes és rendkívüli városi tanácsüléseket — lehetetlenség. Ez a kérdés — bár közel egy év óta húzódik — még mindig nem vesztette el aktualitását. Déva polgárai épp oly figyelemmel kísérik most is a város eme nagy, negyven szobás szállodát, hozzátartozó éttermet és kávéházat magában foglaló épületének bérlete körül lejátszódó eseményeket, mint abban a pillanatban, amikor a város vezetősége az addigi bérleti szerződésének lejártá folytán, kiírta az új árlejtést. Mindenki kíváncsian leste, hogy ki is kapja meg az új bérletet: Az Orient konzorcium-e, amely eddig bérelte a Fehér Keresztet, vagy pedig valamelyik új pályázó kerül a bérletbe, aki friss pénzzel, friss vérkeringést hoz a város életébe?

Az első árlejtés, amely még folyamatban volt, pályázók hiányában eredménytelenül zárult. És eredménytelenül zárult még vagy nyolc. Közben az Orient konzorcium, mely a kávéházat és éttermet albérletbe adta ki, kilakoltatta albérelőjét. Ez az aktus nem a legsimább formában folyt le s a közvélemény — mely tudta, hogy az albérlo a tulajdonos bérösszegét következtében egy egész vagyont ölt be, addig a kávéház és étterem fenntartásába, amíg a főbérlo, miután a kávéház albérleti összege fedezte a városnak fizetett bérösszeget, a szálloda jövedelmét szépen zsebreavágta — a főbérlo Orient konzorcium ellen fordult és így igazán senki sem sajnálta őket, hogy a kávéház nem talált új bérelőre és ezért bezárva — mind a mai napig bezárva — várta, hogy a Fehér Kereszt bérleti ügye eldőljön.

Már a régi bérleti szerződés határideje is lejárt, az Orient konzorciumnak ki kellett volna költözködni, de az eredménytelen árlejtések miatt még mindig nem volt még az új bérlo. Érthető, hogy ilyen körülmények között a város vezetősége készségesen kapott ekkor az Orient konzorcium ajánlatán, amely szerint az Orient mindaddig, míg az árlejtés kérdése dülőre nem jut, tovább bérlő a szállodát (az éttermet és kávéházat nem) havi 8000 lej bérösszegért. Így azután a kecske is jóllakott, meg a városnak is maradt a kapcsolattól egy kevés.

Na de, mint minden, úgy egyszer az árlejtések is véget értek. A 8-ik árlejtés eredményét (ekkor már pályázó is volt) a bukaresti központi árlejtési hivatal is jóváhagyta s e szerint a város Gurbán Péterrel, mint legkedvezőbb ajánlattevővel, aki a Fehér Kereszt bérletéért évi 232 ezer lejt hajlandó fizetni, megkötötte a végleges bérleti szerződést.

De ekkor, a már lezártak hitt ügybe, az Orient konzorcium újabb bombát dobott, kijelentvén, hogy az új lakbérleti törvény értelmében, mely az üzletbérleti szerződéseket is meghosszabbítja egy évvel, jogot formál a fenti időtartamra is a bérletre.

A város, melynek élére Perian Péter volt polgármester elnökletével időközi bizottság került, azon az alapon, hogy csak a szállodára vonatkozó ideiglenes megállapodás megkötésekor maga az Orient is tudomásul vette az eddigi szerződés végleges megszűnését, az ellenkező álláspontra helyezkedett s követelte, hogy az Orient teljesen ürítse ki a Fehér Kereszt épületét, hogy azt az új bérlonek adhassa át. Az Orient konzorcium azonban a város többszöri felszólítására sem reagált s végül is az időközi bizottság elhatározta, hogy kilakoltatási pert ad be a dévai járásbíró-sághoz, kérvén, hogy bírói úton rendeljék el az Orient kilakoltatását. Ez az interimár bizottsági határozat nagy feltűnést keltett. Még azok is, akik távol állottak az ügytől, érdeklődve várták, hogy meg tud-e birkózni a város az Orient konzor-

ciummal, illetve annak vezetőjével, dr. Groza Péter volt miniszterrel.

Héves csaták folytak le a kilakoltatási per folyamán a járásbíróóság előtt. Dr. Groza Péter személyesen is sorompóba szállt s sikerült is keresztülvinnie azt, hogy az ötödik tárgyalás után a járásbíróóság kimondotta, hogy a kilakoltatási perrel mindaddig, míg a temesvári közigazgatási bíróság nem dönt a fellebbezés felett, mellyel az Orient a városnak azt a határozatát támadta meg, amely kimondja a kilakoltatási per folytatása helyezését, érdemében nem foglalkozhat. Ez a győzelem azonban csak tiszavirág-életű volt, mert a törvényszék, melyhez a város fellebbezése folyán került az ügy, megsemmisítette a járásbíróóság fenti határozatát, elrendelve egyszerűen az ügy érdemében való letárgyalását.

Ekkor a hosszan húzódó perre az igazságügyminisztérium is felfigyelt s miután konkrét feljelentés is futott be a minisztériumhoz, egy magasrangú bírót küldött ki a járásbíróóság tárgyalására. Végül is a járásbíróóság folyó évi aug. 22-én hozott ítéletében fellebbezésre való tekintet nélkül elrendelte, hogy az Orient konzorcium a Fehér Kereszt épületét 15 nap alatt adja át a városnak.

Dr. Grozáék az ítéletnek eleget tettek: szeptember 13-án az épületet kiürösítve átadták a városnak, az meg az új bérlonek, aki rögtön megkezdte az elég elhanyagolt állapotban lévő épület renoválását. Mindent újra festetett, takarított, a szállodát, éttermet, kávéházat újra buto-roztatja. Látszik, hogy lelkiismeretesen készülődik arra, hogy bérleti ideje alatt a közönség igényeit kielégíthesse.

Orvosok

Az országos orvoskamara bukaresti központja formai szabálytalanságokra hivatkozva megsemmisítette a hunyadmegyei fiók legutóbbi választó gyűlését s új választás kiírását rendelte el.

Dr. Cosmuța vármegyei főorvos, aki egyben a Déván székelő hunyadmegyei fiók megválasztott elnöke is volt, a szabályok szemelőtt tartásával, az új választást folyó hó 14-re tűzte ki.

Hunyadmegye orvosi köreiből a régi választás megsemmisítése s az új választás elrendelése nem váltott ki különösebb izgalmat, mivel az orvosok remélik, hogy 14-én újból a már megválasztott s most feloszlott vezetőség fogja a kamara tanácsosi mandátumait elnyerni.

A diópiacról

Azország diónagykereskedői minden év október első napjaiban megjelennek Déván, hogy a központi fekvésű városból, ahonnan úgy a híres sebeshelyi, mint az éppen oly jóminőségű brádi diótermő vidék egyaránt megközelíthető — a dióvásárlásokat irányítsák.

Az idén azonban csak egy-két nagy cég küldte el képviselőjét, mert — mint mondják — a külföld nem érdeklődik a romániai dió iránt. Ennek dacára az árak tartják magukat, sebeshegyi papírhéjú diót már 11 lejért sem lehet kapni s a brádi diónak is 9—11 lej között mozog az ára, mely határozott emelkedő tendenciát mutat.

E jelenség magyarázatát a termelőknek az a hite adja meg, mely szerint a diónagykereskedők csak az árak letörése miatt tartózkodnak egyelőre a vételtől. Ezt a feltevést igazolja különben az a körülmény is, hogy a helyi ügynökök, akik a multban a nagykereskedők részére vásárolták össze a diót s akik rendszerint jószímatu emberek, saját számláikra kezdték meg a dió vásárlását.

Déva tengeri kigyója:

A dévaiak jóleső érzéssel látják a renoválási munkálatokkal járó nagy sürgést-forgást. S bár a közönség kilencven-százalékban az új bérlo pártolja, mégis ha elhaladnak most már a különböző mesteremberek munkájától hangos Fehér Kereszt előtt, meg-megcsóválják a fejüket:

— Vajjon — tűnődnek magukban — Gurbánék nem-e Grozáéknak hozatják rendbe a Fehér Keresztet? — És látszik az arcukon, hogy erre a kérdésre nem merének határozott „nem”-mel felelni.

Mert a konzorcium — ha birtokon kívül is — de fellebbezett. A törvényszék már tárgyalta is az ügyet. Folyó hó 2-án és 3-án, vagyis két napon eközött foglalkozott a fellebbezéssel, de a dr. Groza által felhozott különböző kifogások miatt (a volt miniszter a törvényszéki tárgyaláson is személyesen vett részt) nem hozhatott ítéletet s végül is folyó hó 16-ra halasztotta el a tárgyalás folytatását, mely — különösen egyes jogászok véleménye szerint — könnyen zárulhat az Orient győzelmével is. Ez, természetesen, nem biztos. Biztos csak egy, az, akárhogyan ítélt is a törvényszék, a per ezzel nem nyer befejezést, mert bárki is lesz a vesztes, az tovább növeli a dévai tengeri kigyót, illetve tovább fellebbez.

Az új bérlo mindezzel azonban nem törődik. Ő a várossal a szerződést már megkötötte, a tatarozási munkálatokkal is a befejezéshez közeledik, ugyanígy, hogy a szállodát folyó hó 16-án, vagyis a törvényszéki tárgyalás napján, át is adja a forgalomnak, míg a kávéház és étterem ünnepélyes megnyitását november 10-re tűzte ki.

A dévai betétesek és a bankok

A konverziós törvény biztosította egyes-ségi ajánlattal a dévai bankok, melyek e törvényből kifolyólag érzékeny veszteségeket szenvedtek, szintén éltek. A betétesek elé terjesztett ajánlatok a legmértányosabbak voltak, aminek meg is volt az eredménye s a legtöbb banknak sikerült a hitelezőivel megegyeznie.

Különösen a kisebbségi betétesek jártak elől jópéldával, viszont tény az is, hogy a kisebbségi intézetek tették a legkedvezőbb egyességi ajánlatokat. Így a Közgazdasági Bank R. T. Déva több egyességi módozatot ajánlva fel, az egyikben a betét 80 százalékos visszafizetésére is kötelezi magát.

A dévai Ipartestület, mely az Iparosok Bankja R. T. egyik legnagyobb betétese, a bank egyességi ajánlatát rendkívüli közgyűlés elé terjesztette, ahol azt — ha nem is zajos lelkesedéssel, de — egyhangu határozattal fogadták el.

Jólékonyság

A Római Katolikus Oltáregylet folyó hó 14-én diszgyűlést tart, melyen az ünnepi beszédet P. Vargha Ireneusz zárdafőnök, dévai plébános fogja tartani.

★

A Déva-csángótelepi Római Katolikus Leányegyesület az őszi és téli szezonra gazdag programot dolgozott ki. Lánckor Jolánka leányegyleti elnökő Kolozsvárt külön tanfolyamon vett részt, ahol elsajátította mindazokat a tudnivalókat, amik ahhoz szükségesek, hogy az egyesület tagjait házi ipari oktatásban részesíthesse.

★

A Dévai Iparos Kaszinó műkedvelő gárdája egy egész estét betöltő darab lejátsszását vette tervbe. A gárda eddigi tevékenységéből ítélve nagy lesz a siker.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Gyengén sikerült a sepsiszentgyörgyi őszi nagyvásár

Sepsiszentgyörgy, október 14. Most zajlott le az őszi nagyvásár Sepsiszentgyörgyön. Sajnos a csaknem szünet nélkül szakadó eső nagyban gátolta a vásár látogatottságát s ennek tudható be, hogy úgy az elsőnap barom, mint a másodnap kirakóvásáron a nagy kínálattal dacára is alig volt valami kereslet. Ilyenformán ez a nagyvásár sikereiben jóval alatta maradt nemcsak az előző évek, hanem még az eddig lezajlott ideai vásároknál is. Ez a sikertelenség annál szomorúbb, mivel a háromszéki mezőgazdák rendszerint ezen a vásáron szoktak megválni állat- és terményfeleslegeiktől s ugyanakkor beszerezni a télire legszükségesebb háztartási cikkeket és ruhaneműket. A jelenlegi helyzet következtében egyelőre még remény sincs, hogy hamarosan és valódi értékének megfelelően adhassanak tul a feleslegeken.

A baromvásárra körülbelül 1200 darab szarvasmarhát, 450 darab lovat és 120 sertést hajtottak fel. Gazdát cserélt 220 darab szarvasmarha, kg-ként 6-7 lejes árban, 44 darab ló, darabonként 2500 lejtől fel és páronként 5000 lejtől felfelé, valamint 21 darab sertés kg-ként 18-20 lejes árban. Mint ebből a néhány rövid adatról is kitűnik, a leggyengébb vásár sertésben volt, aminek az az oka, hogy az ideai kitűnő krumpli és kukorica termés következtében még a rideg sertések ára is annyira felment, hogy ugyanazért a pénzért rövid néhány hónappal ezelőtt hízottat lehetett venni. — Ezzel szemben a ló és szarvasmarha árak meglehetősen estek, aminek magyarázata a gyengébb széna és takarmánytermésben található.

A kirakóvásár a maga nemében még az előző napi baromvásárnál is sokkal siralmasabb volt. A leutazott kereskedők és iparosok nagyrésze még a drága helypénzeket sem tudta kikeresni. Különösen a más városokból leutazott dívatáru cégek képviselői voltak nagyon elkeseredve, mivel az egész vásáron mindössze 16 darab nyakabátot sikerült eladniok.

Valami kevés forgalom csak a gabona és gyümölcspiacon volt észlelhető. Az itt kialakult árak mázsánként a következők: buza 450, rozs 420-450, árpa 500-520, zab 220-240, lencse (fillér) 1000, lencse 750, fekete borsó 280-300, here-mag 2600-2700, kukorica 240-260, burgonya 55-60, bab 400-420 lej.

A gyümölcspiacon az árak a következőképpen alakultak: alma I-a 10 lej, II-od 5 lej, körte 8 lej, birsalma 8 lej, szőlő 8-10 lej, dió 12-16 lej kg-ként, mogoró 8 lej litrenként.

Egyéb piaci árak: csirke párja 50-40, tyúk 50, kakas 60, kacsa 40-50, liba 50-80, pipe 30-50, pulyka 80-120, tej 4, tojás 1,20, házivaj 50-50, teavaj 70, juhsajt 30-35, juhtúrós 36 lej kg-ként, 1 kg. sertéshús 26, borjúhús 25, marhahús 14, zsir 42, zsirnakvaló 30 lej. A zöldségpiacon 1 fej káposzta 1 lej, egy véka murek 15 lej, petrezselyem 25 lej, celler 40 lej, karalábé darabja 1 lej, karfiol 2 lej, egy koszu hagyma 12 lej, fokhagyma 25-30 lej, paradicsom, kg-ként 8 lej, paprika 4-5 darab 1 lej.

A lisztárakban ezideig semmi változás nem történt: 0-ás liszt 9, 4-es liszt 8, 5-ös liszt 7,50, 6-os liszt 6, rozs liszt 6,50, szitált kukoricaliszt 4 lej, kilogrammonként, míg nagyban egy lejjel olcsóbb. Korpa q-ként 210 lej, takarmányliszt 250 lej. A nyersbőrárak is változatlanok: marhabőr 20 és 22, növendékmarhabőr 28, szopó borjú 35, bivalybőr 16, boesbőr 20 lej kg-ként, lóbőr 100-120 lej darabonként.

Végezetül meg kell még jegyeznünk, hogy úgy a termény mint a lisztárakban a megyében lassu emelkedés észlelhető.

BEHOZATALI TILALOM ALÁ ESŐ CIKKEK OLASZORSZÁGBAN

(Róma) Az olasz hivatalos lap okt. 2-iki számában közzétett miniszteri rendelet-törvény a következő cikkeket helyezte behozatali tilalom alá:

friss vaj, főtt vagy sózott vaj, se-lyemszövet.

A behozatali engedélyek iránti kérelmeket az olasz importőrök a pénzügy-minisztérium illetékes osztályánál (Ufficio Divieti) nyújthatják be.

Szabaddá teszik, vagy megszigorítják a kivitelt és a behozatalt?

Letárgyalta a kormány gazdasági bizottsága a kereskedelmi miniszter két ellentétes javaslatát, melyeknek sorsáról miniszter-tanács dönt

Bukarest, október 14.

Napok óta folynak a tanácskozások az ipar és kereskedelemügyi minisztériumban az új kiviteli és behozatali rendszer megállapításáról. És mint ilyenkor lenni szokott, az ellentétes érdekek mérkőzéséből szinte nincs is kivezető út.

Jelen pillanatban a helyzet röviden a következőkben foglalható össze:

MINDENKI MÁST AKAR

Három főbb megoldási tervet képezi a megbeszélések tárgya, amelyek részint az ipar és kereskedelemügyi minisztérium, valamint a bankok, a kereskedelmi és ipari érdekképviselők, a mezőgazdaság, importőrök és exportőrök között folynak informatív jelleggel, részint pedig a minisztérium és a Banca Națională között a pénzügyminisztérium bevonásával. Az első javaslat, amely rögzíti az „Importőrök Blokkja”, illetve annak keretvállalata, a Cagero áll, azt kívánja, hogy a kormány törölje el teljesen a kontin-

gentálást és minden államra adjanak ki kompenzációs kereteket, megállapítandó összegekre.

Ezzel párhuzamosan a Banca Națională is szüntesse be a magángazdaság devizaelátását, míg az állami devizasükséglet fedezésére az exportőrök kötelesek legyenek az általuk kivitt áru ellenében kapott valuták 30-40 százalékát hivatalos árfolyamon a Banca Naționalănak eladni, viszont a fennmaradó 60-70 százalék fellett szabadon rendelkezessenek.

A második megoldási tervet az UGIR-é, amely lényegében a kontingentálási rendszer fenntartását kívánja, cégre szóló behozatali engedélyekkel.

Az export tekintetében a gyáripari szövetség sincs ellene, hogy az exportőrök által realizált devizák bizonyos hányada, amely országok szerint változna, az autorizált bankok közvetítésével szabadforgalomban jusson el az importengedélyek tulajdonosainak birtokába.

A TULAJDONKÉPPENI PROBLÉMA: A DEVIZA

A harmadik javaslat az exportőröké, akik azt mondják, hogy amennyiben szabadon rendelkezhetnének is a jövőben a kivitelből eredő devizák 60 százalékával, nem tehetik meg, hogy a Banca Naționalănak hivatalos kurzuson adják oda a másik 40 százalékot, miután nekik is kalkulálniuk kell bizonyos felárral. Azt kívánják tehát, hogy

amennyiben a 60 százalékot magánfelek nem vennék meg, azt is a Banca Națională vegye át tőlük bizonyos felárral, akár exportprémium, de még inkább valutaprémium formájában.

Van azután egy negyedik álláspont is, a Banca Națională álláspontja, amely teljesen el akarja törölni a kompenzációt és helyébe minden állammal a francia kliring mintájára fizetési egyezményeket kötni. A kontingentálás és a devizaelátás teljesen a Banca Națională hatáskörében maradna ebben az esetben.

A kereskedők teljes szabadságot akarnak

És a kereskedők? A kereskedők, akiknek a nevében a bukaresti kereskedelmi kamara és a Sfatul Negustoresc vezetői tettek propozíciókat a kormánynak, a külkereskedelem és valutaforgalom teljes szabadságát kérték, mert szerintük a kivitel és behozatal közötti egyensúly ön-magától tartaná fenn magát, ha nem szorítanak meg kontingentálásokkal és devizakorlátozásokkal, amelyek különben sem hozták meg a remélt eredményt.

De ezzel még távolról sem merítettük ki a mostani tárgyalások során felmerült megoldási javaslatok légióját. Van például olyan előterjesztés is, hogy a Banca Națională vegye át az exportból származó devizákat, de minden export után fizessen 25 százalék prémiumot és az importőröknek is a hivatalos árfolyamon felüli kurzuson adják tovább ezeket a devizákat.

Ebbe sokan belemennének a Livatalos tényezők közül is, csak az a baj, hogy ezt a rendszert nem lehet alkalmazni azokkal az államokkal szemben, amelyekkel Romániának kliringegyezménye van és ezek a megállapodások majdnem kivétel nélkül hosszú lejáratúak és fel nem mondhatók.

A JUGOSZLÁV PÉLDA

Mindezekre az előterjesztésekre Manolescu-Strunga miniszter azt válaszolta, hogy

a kormány el akarja törölni a kontingentálást és a jugoszláviaihoz hasonló kompenzációs rendszert óhajt bevezetni.

Az áruknak mennyiség és minőség szerinti kontingentálása helyett az importot valutáris alapra kell helyezni és pedig bizonyos sorrendet megállapítani az egyes árukra, amelyek ezen sorrend arányában kapjanak devizát. Ez a terv különben sok tekintetben hasonlít az UGIR régi követeléséhez, amely tudvalevően azt javasolta valamennyi beadványában, hogy a Banca Națională rendelkezésére álló devizákból elsősorban nyersanyagok és félgyártmányok, másodsorban ipari gépek és alkatrészek, harmadsorban itthon nem termelt készáruk, negyedsorban más közvetlen fogyasztásra kerülő cikkek és végül, ha jut, minden másfajta áru behozatalára adjanak. A miniszter elgondolás ettől

csak annyiban tér el, hogy kompenzációs alapon akarja rendezni ezeknek az árukategóriáknak a behozatalt és fizetését. Eszerint az olyan áruk behozatalára eszközölt exportból eredő devizáknál, amelyek nem szerezhetőek be Romániában és amelyekre az országnak szüksége van, a Banca Națională kisebb százalékot tartson vissza saját céljaira, viszont

ha az export révén olyan árukat akarnak behozni kompenzációként, amelyek kevésbé fontosak, a Banca Națională az exportdevizák nagyobb hányadát tartsa vissza.

luxuscikkeknek pedig olyan nagy devizahányadot, amely mellett bizonyos fényűzési cikkek behozatala teljesen lehetlenné válnék.

A GABONAEXPORTŐRÖK KIVÁNSÁGA

A gabonaexportőrök erre azt közölték a miniszterrel, hogy amennyiben a kormány a kompenzációs rendszer mellett döntene, akkor általánossá kell tenni a kompenzációt, vagyis

A Banca Națională egyik igazgatójának ominózus interjúja

A behozatali és kiviteli rezsim módosítása körül folyó sajtóháborúság középpontjában Costin Stoicescunak, az „Adeverul” egyik legutóbbi számában megjelent interjúja áll. Tudni kell, hogy Stoicescu igazgató, aki közvetlenül az impériumváltozás után a Banca Mar-morosch kolozsvári fiókjának a vezetője is volt, nem túlságosan szimpatikus a gazdasági körök előtt. Vannak, akik érdemül tudják be, de sokkal többen hibájúl rójják fel Stoicescunak azt a szörszálhasogató kicsinyes eljárását, a melyet a lejtstabilitás védelme címén a devizakiutalásoknál alkalmazott. Azt is szeméret vetik, hogy olyan esetekben is, amikor semmi veszély nem háruhatott a lejre és a kérés teljesen jogos volt, hajthatatlan maradt és nála

a Banca Națională érdeke már való-sággal öncél lett, mintha a jegyintézetnek nem is az lenne a feladata, hogy az ország gazdasági boldogulását előmozdítsa.

minden állammal és minden áruval le-hessen kompenzációt csinálni.

Ami a devizaproblémát illeti, a gabona-exportőrök azt javasolták, hogy a Banca Națională elégedjék meg a kivitt árukból eredő devizák 40 százalékával, amelyet használjon fel a kupon fizetésére, viszont a többi 60 százalékot az exportőrök szabadon adhassák el a kereslet és kínálat által kialakított árfolyamok mellett. Ezzel a rendszerrel, amely Jugoszláviában (a dinár 2 hónap alatt 55 százalékkal javult) és Ausztriában is bevált, megszűnne a feketebörze és a devizák ára okvetlenül alacsonyabbra szállna, mint amennyit most kérnek értük. Addig is azonban, a míg a kormány valamilyen irányban dönteni fog, okvetlenül szükség van valamilyen átmeneti megoldásra, mert különben a román gabonakivitel elveszti a legerősebb exportszezont. Manolescu-Strunga miniszter kérésére a gabonaexportőrök szindikátusa konkrét javaslatokat is tett, amelyeket a kormány figyelembe fog venni az átmeneti intézkedések megállapításánál.

És most, az Adeverul részére adott interjú miatt éppen ezen a ponton érték támadások Costin Stoicescut. Az ominózus interjú a kormánynak azzal az ismeretes elhatározásával kapcsolatban keletkezett, hogy a tengeri és árpa exportjánál 10 százalékos prémiumot fizessen a Banca Națională a beszozgatott devizák hivatalos kurzusa felett. Ezt a határozatot sok helyen nem fogadták valami nagy lelkesedéssel, mert el-lentében levőnek találták Románia stabilizációs politikájával.

Ekkor jött Stoicescu nyilatkozata.

KINEK VALÁSZOLT STOICESCU

Az interjunak volt néhány kitétele, amelyet az egész közvélemény válaszával vett bizonyos kimondatlan nevű ellenfelek címére, akik nem olyan ortodox bí-vei a lejtstabilizációnak. Costin Stoicescu ebben a nyilatkozatban többek között a következő kijelentéseket tette:

— A Banca Naționalănak nincs jog más valutapolitikát csinálni, mint a tör-

Asíra Mozzó, Brassó

Kivételes, forró sikert aratott a tegnapi premieren

LEHÁR FERENC PAGANINI

gyönyörű operettje filmen:

Négy varázslatos Lehár-sláger egy filmben

1. Gern hab ich die Frauen geküsst...
2. Liebe, Du Himmel auf Erden...
3. Einmal mücht ich was Wärrisches tun...
4. Niemand lebt Dich so wie ich...

Vasárnap d. e. 11 órákor szenzációs

Dolores del Río film

ASTRA-LUX-MOZZÓ

Oriási sikerrel fut:

Nem adom a csókomat

Telve feledhetetlen humorral, fülbemászó dalokkal, ugymint:

- „Ein wenig Leichtsin kann nicht schaden“ Foxtrott.
 „Beim Walzer mach ich die Augen zu“ Walzerlied.
 „Mein Herz hat Raum für alle kleinen Mägdlein“ Tango.

Főszerepben egy új UFA csillag:

Droryt Kreysler, Wolfgang Liebeneiner, Ida Wüst, Leo Slezak.

vényes politikát és nem is javasolhat más politikát, mint a valuta törvényes értékének fenntartását. A világ minden jegyintézte mindenkor a pénzegység értékének stabilitása mellett foglalt állást és foglal állást ma is, a valuta törvényes értékének stabilitása mellett. Egyetlen jegybank sem kezdeményezhet más politikát, éppen a hivatásánál fogva. Nem ajánlhatja sem a valutahullámszámítás politikáját, sem olyan politikát, amely a pénz szerepét egyszerű forgalmi és csereszakcszák akarja átalakítani, vagy külkereskedelmi politikai instrumentummá, sőt még belső gazdasági politikai eszközzé sem. Az ilyen kísérletek következménye kiszámíthatatlanok és ezért a jegybankok, hivatásukból kifolyólag, nem ajánlhatják őket, mert a jegyintézeteknek ki kell zárni minden bizonytalan kísérlettel járó kockázatokat. Az Angol Bank és az amerikai jegybankok is ellenállást fejtettek ki, amikor ezen országok kormányai hatálytalanították pénzegységük aranybevéltési értékét és tulajdonságát. És tudott dolog, hogy az Angol Bank ma is az aranystandardra való visszatérést követeli. Az Angol Bank kormányzója, aki a modern idők egyik legnagyobb pénzügyi kapacitása, határozott híve az aranyfedezeti valutarendszernek. Természetes, a mi valutapolitikánk más irányban is fejlődhet. Nem vagyok hivatott arra és módomban sem áll ezt megakadályozni.

A LEI IGÁZI ÉS KÉPZELT ÉRTEKE

Ezek a kijelentések óriási feltűnést keltettek, miután arra engednek következtetni, hogy a Banca Nationala vezetésében nem mindenki ragaszkodik feltétlenül a lej aranyértékéhez és a kormány sem, mert különben nem léptette volna életbe a kiviteli, vagy helyesebben valutapremiumokat, (ami végeredményben egyre megy), amelyekkel nyíltan beismerte, hogy a lejért nem lehet annyi külföldi devizát kapni, amennyit a hivatalos kurzus alapján kapni kellene. A tegnapi „Adeverul“-ban Scrutator, a Madgearuhoz közelálló, országos hírű publicista nyíltan meg is mondta, hogy a hivatalos körök többsége a valutapremiumok általános bevezetése mellett van és hogy képzelte tüneményt kerget az, aki ma is ragaszkodik a lej aranyértékének stabilitásához, mert ez a stabilitás a reális életben már rég nincsen meg, aminek legjobb bizonyítéka a feketetőzsde virágzása és az a tény, hogy a Banca Nationalának nincsen devizája.

A PÉNZÜGYMINISZTER MARGARITAT KÉR

Amint a „Curentul“ írja, Stoicescu az interjú megjelenése után Slavescu pénzügyminiszter több ízben is magához hívelte. Azt, hogy miről és milyen formában tárgyaltak egymással, persze nem lehet tudni, de a közvélemény hivatalos helyről valamilyen tájékoztatást várt ebben a kérdésben. Ehelyett azonban csak a csütörtöki „Argus“-ban jelent meg egy sugalmazott cikk, amely szerint

Stoicescu nyilatkozatát félreértették és félremagyarázták, mert a Banca Nationala igazgatója és több vezetője között nincsen semmi nézeteltérés, különösen nem a devizakérdésben és hogy semmiféle változás nem készül a valutapolitikában.

Eszerint az interjút csak azért adta vol-

na Stoicescu, mert az utóbbi időben különböző politikai pártok vezetői és más felelős tényezők ugyancsak a nyilvánosság előtt tárgyalták a valutakérdést és támadták a Banca Nationala politikáját, nyíltan beszéltek a lej restabilizálásáról, inflációról, vagy deflációról, ami azt a hitet kelthette a közvéleményben, mintha valami változás készülne a valutapolitikában. Ezt a hiedelmet, amely ártalmára van a lej iránti bizalomnak, el kellett oszlatni és ezért adott Stoices-

cu is nyilvános nyilatkozatot az „Adeverul“-nak.

Meg kell állapítani, hogy ez a kimagyarázkodás semmiképpen sem nyugtatta meg a kedélyeket.

A vita tovább folyik. A péntek reggeli lapokban Madgearu is hozzászól a valutapremiumok kérdéséhez.

A nemzeti-parasztpárt felhivatalosában azt fejtegeti, hogy a Banca Nationalának tovább kell gyakorolnia kizárólagossági jogait a devizakeresked-

lemben, továbbá, hogy haladéktalanul be kell vezetni a valutapremiumok rendszerét.

Ujabb értesülés szerint a jegybank vezetésége a valutapremiumok kérdésében határozottan ellene van a velt pénzügyminiszter javaslatának. A bank-kormányzó bizalmas hívei előtt állítólag kijelentette, hogy ezekben a jutalmakban olyan intézkedést lát, melyek károsan befolyásolhatják pénzegységünk stabilitását.

A kereskedelmi miniszter javaslatai

Tegnap este tanácskozára ültek össze a kereskedelmi minisztériumban Slavescu, Manolescu Strunga, Sassu miniszterek, továbbá Mititza Constantinescu, Leon és Evian alminiszterek. Ezzel a megbeszéléssel döntő fordulat állott be az új kiviteli és behozatali rendszer kérdésében.

Manolescu Strunga ipar és kereskedelmi miniszter két megoldást terjesztett minisztertanács elé, melynek végleges sorsa felől minisztertanács fog dönteni.

Az első javaslat teljesen szabaddá teszi a kivitelt és a behozatalt, természetesen a kikötéssel, hogy emiatt Románia kereskedelmi mérlege ne szenvedjen és a Banca Nationalának a megfelelő devizamennyiséggel való ellátás kellőképpen biztosítottassék.

A másik javaslat szerint a jelenlegi rendszer továbbra is érvényben maradjon, sőt újabb intézkedésekkel szigorítsák meg az idevonatkozó rendeletek és törvények betűszertit végrehajtása érdekében.

A Lupta úgy tudja, hogy Manolescu Strunga miniszter az első megoldás felé hajlik és a minisztertanácsban javasolni fogja, hogy az év utolsó három hónapjában a korlátozásokat megszüntető új rendszert vezessék be.

Az Adeverul szerint a minisztertanács pár napon belül dönteni fog ebben, a termelőket és fogyasztókat egyaránt érdeklő kérdésben.

Bányai Ernő

SPORT

Roham a pontokért!

— ez a Brasovia jelszava vasárnap

Vasárnap délután négy órákor érdekes mérkőzés színhelye lesz a stadion. A Brasovia csapata a konstancai Victoriával játszik nemzeti bajnoki mérkőzést. Különös jelentősége ennek a meccsnek, hogy a Brasovia csapata, amely eddig pont nélkül csoportja utolsó helyén áll, ezen a mérkőzésen teljes tudásával harcol a két pont megmentéséért, mert hátralevő ellenfelei — a Prahova, Elpis és Tricolor — ellen alig van reménye a pontgyűjtésre.

A ROMÁN CSAPAT A KÖVETKEZŐ FELÁLLÍTÁSBAN KEZDI A MÉRKŐZÉST LEMBERGBEN

Burda — Chiroiu, Albu — Deheleanu, Criza, Moravetz — Bindea, Kovács, Ciolac, Petea Válcov, Dobay. Szükség szerint aztán játékoscserélés is lesz a tartalékok közül. A válogatott különben megérkezett már Lembergbe.

20 ezer nézőre számítanak Lembergben a mérkőzésen.

A NEMZETI BAJNOKSÁG VASÁRNAPJA

Első osztály:
 Kolozsvár: Kinizsi—Universitatea.
 Arad: AMTE—Gloria CFR.
 Bukarest: Crisana—CFR.

Másodosztály:
 Első csoport: Brassó: Brasovia—Victoria, Plojești: ACFR—Tricolor, Bukarest: Macabi—Sportul Studentesc.
 Második csoport: Petrozsény: Jiul—AAC.
 Lugos: Vulturii—Rovine Grivița.
 Harmadik csoport: Nagybánya: Phönix

A Victoria különben erős ellenfél: első nemzeti bajnoki mérkőzésén a múlt héten a Tricolort győzte le 3:1-re.

A Brasovia a következő csapattal áll ki:

Malek, — István, Zsigmond, — Erőss, Papp, Nagy — Lusztig, Szika, Takáts. Balogh, Vogel Tartalék: Lőrincz.

A Brasovia klubtagok különben testületileg megjelennek a mérkőzésen, hogy buzdítsák csapatukat.

—Tricolor. Kolozsvár: Olympia CFR—CFR. Beszterce: Keramika—Nagyvárad CFR. Nagyvárad: KAC—Törekvés.

Negyedik csoport: Gyulafehérvár: Soimii—Unirea, Marosvásárhely: Mures—Sticla. Nagyszeben: NSE—Piski CFR. Medgyes: Vitrometan—HTV.

Az Ioria Sepsiszentgyörgyön az SMTE csapatával játszik vasárnap, így elmarad a hirdetett IAR—Ivria bajnoki mérkőzés, melyet vasárnap délelőtt az IAR-pályán játszottak volna le.

AZ EURÓPA KUPA-MÉRKŐZÉSEK JÖVŐÉVI MÉRKŐZÉSEINEK NAGY RÉSZÉT MEGÁLLAPÍTOTTÁK MÁR

1935 március 24: Olaszország—Ausztria Bécsben. Április 7: Magyarország—Svájc Zürichben. Április 7: Ausztria—Csehszlovákia Prágában. Szeptember 15: Magyarország—Csehszlovákia Budapest. Október 8: Magyarország—Ausztria Bécsben. Október 14: Csehszlovákia—Svájc Prágában. November 11: Ausztria—Svájc Bécsben. November 17: Magyarország—Olaszország

Forradalom és futball. A spanyol forradalom miatt egy vasárnap nem tudtak bajnoki mérkőzést játszani. Emiatt előrehozták az egész bajnoki szezon. Így nincs már szabad terminus és elmarad a magyar válogatott tervezett spanyolországi mérkőzése, valamint az Újpest barcelonai túrája is. Így érzi meg a futball a — forradalmat...

50 EZER LEJ KÁRTÉRITÉST KÉR A NAC A RIPENSIÁTÓL

— egy elmaradt revánsmérkőzésért, melyet a temesvári csapat egyre halogatott.

Uzás

CSIK BEÁLLÍTOTTA BARÁNY ISTVÁN EURÓPA-REKORDJÁT!

Csik Ferenc, a nagyszerű képességű magyar uszó szenzációs időt uszott a száz méteres gyorsúszásban. Csik a Stockholmba készülődő magyar uszók próbaversenyén a fedett uszodában 58.4 mp.-et uszott és ezzel bálított dr. Bárány István Európa-rekordját. Négy év óta először uszott valaki Európában ilyen remek időt!

Tenisz

NEM VOLT NEHÉZ DOLGA A FRANCIA TENISZEZŐKNEK A BUKARESTI VÁLOGATOTT ELLEN

— az első napon: Páris—Bukarest 3:0.

A részletek:
 Bonté—Schmidt 6:1, 6:2.
 Legeay—Hamburger 6:3, 7:5.
 Legeay, Bonté—Botez, Schmidt 6:1, 6:1, 6:0.

Atlétika

Szabó—Ny párviadal lesz az atlétikai év utolsó nagy eseménye. A két futónagyság október 28-án csap össze Stockholmban 1500 méteren.

Télispori

Norvég gyorskorcsolyázó tréner szerződtetett a Budapesti Korcsolyázó Egylet, hogy a magyar gyorskorcsolyázók is elérjék a legelső nemzetközi színvonalat.

Október 22, hétfő

SZIGETI

Zongoránál: Nikita de Magaloff

Redoute, Astra-Lux

Jegyek 150—50 lejig. — Elővétel a jegypénztárnál 10—1-ig és a Brassói Lapok Könyvosztályában egész nap.

ÁBEL AMERIKÁBAN

REGENY

Irtá: TAMASI ARON

— Én csak ide, Kelemen Gáspár bácsihoz — feleltem neki, mintha otthon lettem volna Csikeseőben, abban a nagy káposzta-termelő faluban. Erre az ember úgy tekintett reám, mintha azt gondolta volna magában: no, ezt a fiút is átalsegítettem a számtalan vizsgán, de ugylátszik, mégsem szeret olyan emberrel barátkozni, aki az anyja temetéséről jő. . .

— Akkor az Isten áldjon meg! — mondta és elindult felfelé a falépcsőn, a mely az emeletes vasúthoz vezette őt. Letettem a kuffert, hogy teljes odaadással nézhessek utána, mert gondoltam, hogy soha többet az életben nem fogom látni. A feje volt az utolsó, amit a bölcsős feljárt tetején elgurulni láttam, aztán egyedül maradtam és olyan nagy szabadságban, amilyent ritkán kóstol az ember. Egyszerre úgy éreztem magamot, mintha különös álom szakadt volna rám. Olyan álom, amely leginkább gyönyörű, de amelynek a mélyén mégis leselkedik valami vigyori ördög. Megfogtam a jobb kezemmel a balt, majd megfogtam az arcomot, meghúztam a fületem és a

szívem fölé helyeztem a tenyeremet.

— Hol vagy Ábel, meg tudnád-e mondani? — kérdeztem magamtól s mindigárt meg is feleltem rá:

— Hát itt vagyok Newyorkban, itt vagyok s nem máshol!

A nagy izgalomtól remegni kezdtem s kíváncsi voltam, hogy milyen lesz, hogy már nem bírtam állni. Szépen leereszkedtem hát a kufferemre s megpróbáltam összefogdosni a szememmel, amit láttam és a fülemmel, amit hallottam. Egy kicsit kopott és füstös, de azért elég rendezés házakot láttam. Némelyiknek a tetejével egy szint robogott tova az emeletes vasút, a más knak az ablakai előtt. Az utca kövezett volt és nagy forgalom bonyolódott rajta. Egymásután zörögtek a nagy teher-automobílok, megrakodva hordókkal, nagy ládákkal vagy másnemű szükséges portékákkal. Néha hatalmas szekerek is dőögtek, szintén nehezen megrakva s a szekerek előtt óriási és lassumozgású lovak. Az emberek jóhúsból és vidáman jöttek-mentek. A férfiak kemény szalma-kalapban s nagyon sokan csak amugy ingben, de bő-

szíval a szájukban. Az asszonyemberek pedig éppen úgy ruházkodtak és lepegettek, akár Kolozsváron. Hallani sem hallottam egyebet, csak a szekerek és az automobílok nagy zörgését s egyszerűen a hajók bömbölését, mert a földet nem messze és felfelé végig, mindenütt a tengeri part szegélyezte.

Amikor megnéztem minden látnivalót és meghallgattam minden hallanivalót, az volt az első gondolatom, hogy az egyszerűen itt is csak olyan, mint máshol. Elég nagy csalatkozással kellett ezt látnom, mert Kelemen pap elbeszélései után s a magam nyughatatlan képzeleteinek megfelelőleg elvártam volna, hogy a lovak hagyatéka helyett pénzt lássak az utcán; hogy tollas indiánok száguldozzanak, nagy harci lármákkal; hogy az emberek közül is repülni tudjon legalább néhány; hogy a házak tündéri nagy kastélyok legyenek s hogy az asszonyi nép a világ gyönyörűsége, melynek fogva mingyárt becses örömekeket akarjon okozni az erősebb férfivilágnak.

Ahogy elgondolkoztam mindezen s az összeadást megcsináltam, önkéntelenül így szóltam magamhoz:

— Ábel, itt bajok fognak feltornyosulni előttem!

Megragadtam a kuffert, hogy nem hagyom magamat legalább most az elején, s elindultam az utcán felfelé. Elsőnek egy mérszárszék előtt haladtam el, minék az ajtajában a gazda, csőrő karokkal s csupán egy feszülő kötött ingben, ott ál-

lott nagymerészen. Mingyárt Edmond jutott eszembe s azt gondoltam, hogy ez a másik, ez a pókhálós inges, nemcsak erősebb lehet nálánál, hanem szükség esetén úgy belévetné itt a közeli tengerbe, hogy több tücsköt és bogarat kéne neki magyarból németre fordítani! Tovább egy olyan bolt elé érkezem, minék a kirakatában ingek és kalapok s más férfiaknak való portékák voltak. Itt megálltam és letettem a kuffert, hogy jól megnézzem az amerikai gyártmányokat. Minden darab mellett egy szám állott, a szám előtt pedig egy paragrafus, ami kétszer átal volt húzva, felülről lefelé,

Parkeffa

GROSS PETER nél, parkettguár rt. Feketehalom lerakva, vagy lerakás nélkül Megrendelhető Feketehalom telefon 15, vagy Zeides keféüzletében, Fekete utca

VESZEK

jó ipar- és

Koronaszállodareszvényt

Mennyiséget és utolsó árat B K jellegre „Saxonia” Brassó Str Mihai Voevod 14

Kauciók épes

jó megjelenésű intelligens volt önálló kereskedő nagyobb gyárnál vagy kereskedelmi vállalatnál utazói vagy képviselői állást vállalna Megkeresések Rudolf Mosse Oradea, „Megbizható” teigére

2 szép modern lakás

5 szoba, előszoba, cselédszoba, fürdőszoba, két bejárat, továbbá 2 szoba, előszoba, minden szoba külön bejárat azonnalra, vagy későbbre kiadó. Brassó, Calea Victoriei 54. (Kut-utca)

A NŐI TESTKULTURA ÚJ UTJAI

Irtá: Dr. Madzsarné Jászi Alice

A ritmikus torna, a művészi mozgás és a modern testkultura módszerei Számos tornagyakorlat leírással és 150 magyarázó képpel.

A 224 oldalas könyv ára 150 lej. Vidékre portó 10. — lej, utánvét mellett 20. — lej — Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályánál

CULBERTSON

A Kontrakt Bridzs második kék könyve

Utalással a „Pesti iskola” eltéréseire Magyarra átdolgozta: KENÉDI SANDOR.

A 330 oldalas könyv ára 108. — lej

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Brassó, Kapu-utca 56—58, az udvarban.

ELEKTROTECHNIKAI

ZSEBKÖNYV

1934-İK ÉVI KIADÁS

Irtá: Molnár János okleveles gépészmérnök. Tartalmazza a gyakorlatban előforduló összes elektrotechnikai ismereteket. — 370 oldal 460 ábrával. — ára 264 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában. Brassó, Kapu-utca 56—58

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Használt, jókarban levő Portable írógépet megvételre keresek. Cim 15431 sz. alatt a kiadóban.

Veszek 5 HP. erős, 110 volt, 3 fázisú váltóáramra villanyotort. Batár Géza, Sumuleu-Ciuc. 15552

Eladó 16 HP. nyersolajmotor üzemképes állapotban, bármikor megtekinthető. Cim Varga János Halmeag, jud. Fágura. 15556

Allást keres

Francia házitanítói állást vállalkozó esetleg más munkálattal is. Cim 15489 sz. alatt a kiadóban.

Rádiótechnikus ki önállóan vállalkozik konstrukcios és javítási munkákra, jó gyakorlati tal erősítő, hangosfilm berendezéseknél, megfelelő munkakört keres. Esetleg betársulna aktív társként villamosági vállalathoz. Wilhelm K. Cluj, Densuşeanu 18. 15553

Allást nyer

Keresek perfekt szakácsnőt Könyg, Bucureşti Bul. Domniţei 49 szám.

Fogtechnikus társat keresek 50.000 lej tőkével Bucureştiben nyitandó rendelőhöz. Cim 50 ezer” jellegre a kiadóhivatalon. 15551

Vegyes

Külföldi tanulmányutrol hazatérve megkezdtem a jazz-zongora és jazz-ének oktatását. Zakariásné Deák Lenke, Brassó, Katalin-utca 21. II. em.

Vendéglohelyiség lakással — mely raktárnak is megfelel — kiadó. Rapid Garage, Brassó, Uşoda-u. 9. 15535

Az impotenciáról

Irtá: Dr. DÉCSI IMRE kórházi főorvos.

Ára 48 lej. — Kapható a BRASSOI LAPOK könyvosztályában.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla